

DNES V LISTECH:

- Armáda bez tradic
není armáda str. 3
- O kalkulaci počtů
pedagogů univerzity str. 4
- Bude UO moderní
vysokou školou? str. 8
- HUMANITAS 2005 str. 9
- U přijímaček nové
testy z angličtiny str. 10

Prezident jmenoval rektora UO

Prezident republiky Václav Klaus jmenoval v pátek 15. července 2005 na Pražském hradě brigádního generála prof. Ing. Rudolfa Urbana, CSc. novým rektorem Univerzity obrany. Slavnostní akt se uskutečnil v deset hodin dopoledne v Trůnním sále, který slouží pro oficiální audience velvyslanců, jmenování ministrů vlády a povyšování generálů.

Jmenování rektora UO se zúčastnili ministr obrany JUDr. Karel Kühnl, náměstkyně ministra obrany pro personalistiku Ing. Jaroslava Příbylová, náčelník Generálního štábu AČR generálporučík Ing. Pavel Štefka, ředitel Sekce personální MO brigádní generál Ing. Vladimír Lavička a předseda Akademického senátu UO prof. RNDr. Zdeněk Zemánek, CSc.

Prezident republiky jmenoval brigádního generála Rudolfa Urbana rektorem Univerzity obrany na návrh Akademického senátu, který kandidáta na rektora univerzity zvolil 3. června 2005. „Univerzita obrany je mladou školou a její dobré výsledky v současné době znám. Věřím, že ve funkci rektora přispějete k tomu, aby Univerzita obrany byla stabilizovanou a úspěšně se rozvíjející vojenskou vysokou školou,” řekl prezident Václav Klaus při jmenování nového rektora. Brigádní generál Rudolf Urban

se stává rektorem Univerzity obrany na funkční období od 1. srpna 2005 do 31. července 2008.

Brigádní generál Rudolf Urban tak vystřídá brigádního generála Františka Vojkovského, který byl pověřen výkonem funkce rektora Univerzity obrany od jejího vzniku v loňském roce až do doby než bude senátem školy řádně zvolen nový rektor. Jak uvedl nově jmenovaný rektor UO, plně si uvědomuje hloubku odpovědnosti za řízení a rozvoj Univerzity obrany. „Je to pro mě významný okamžik, který se vryje do paměti. Udělám vše pro to, aby Univerzita obrany byla soudobou, moderní a rozvíjející se vzdělávací institucí,” uvedl generál Urban.

Brigádní generál prof. Ing. Rudolf Urban, CSc. se narodil 17. 4. 1954 a je absolventem Vysoké vojenské školy týlového a technického zabezpečení v Žilině. V letech 1998 až 2003 vykonával funkci

děkana Fakulty ekonomiky obrany státu a logistiky VVŠ PV ve Vyškově a poté se stal rektorem této školy. Nyní je vedoucím Katedry ochrany obyvatelstva na Fakultě ekonomiky a managementu UO a do 31. 7. 2005 prorektorem pro rozvoj Univerzity obrany.

Text a foto: Pavel Pazdera

Nový děkan Fakulty vojenských technologií zvolen i jmenován

V pondělí 18. července 2005 volil Akademický senát Fakulty vojenských technologií kandidáta na děkana. Na funkci děkana FVT senátoři zvolili pplk. prof. Ing. Zdeňka Vintra, CSc., současného proděkana pro vědeckou činnost. Na základě jmenování, které se u rektora Univerzity obrany uskutečnilo o čtyři dny později, podplukovník Zdeněk Vintř začne Fakultu vojenských technologií spravovat od 1. srpna 2005.

Fakultní senátoři vybírali ze dvou kandidátů. Akademickou obcí FVT byli na funkci děkana navrženi plk. doc. Ing. Alexander Sikora, CSc. a pplk. prof. Ing. Zdeněk Vintř, CSc. Oba navržení kandidáti měli nejprve možnost v poměrně krátkém čase deseti minut prezentovat své představy o řízení fakulty, resp. to nejdůležitější ze svého volebního programu. Poté jim byly kladeny dotazy, které na adresu předsedy Akademického senátu FVT zaslali členové akademické obce fakulty nebo v písemné podobě předložili senátoři na vlastním zasedání senátu. Často to byly otázky přímo na tělo.

Ve svých prezentacích i v následné rozpravě navržení kandidáti hovořili

zejména o nutnosti stabilizace tabulkových počtů a dokončení transformačních kroků na fakultě, o dlouhodobých úkolech a cílech rozvoje FVT, o postavení všeobecných, teoreticko-inženýrských a vojensko-odborných kateder, o investicích do učební základny fakulty, o erudovanosti pedagogů, o motivaci studentů, stipendiích a vzniku studentské komory v senátu, o roli děkana a jeho spolupráci s Akademickým senátem FVT a v neposlední řadě o prosazování zájmů fakulty u vedení univerzity.

V tajném hlasování se pak senátoři rozhodovali, kterému z navržených kandidátů dají svůj hlas. Tomu, který je více přesvědčil také o tom, že dokáže ve studentech a zaměstnancích vyvolat pocit hrdosti na příslušnost k Fakultě vojenských technologií. Hned po prvním volebním kole byl znám výsledek. Potřebnou nadpoloviční většinu hlasů získal podplukovník Zdeněk Vintř.

V pátek 22. července 2005 na návrh Akademického senátu FVT rektor - velitel Univerzity obrany brig. gen. doc. Ing. František Vojkovský, CSc. jmenoval pplk. prof. Ing. Zdeňka Vintra, CSc. novým děkanem Fakulty vojenských technologií.

Text a foto: Pavel Pazdera

Slavnostní vyřazení absolventů univerzity

V pátek 29. července 2005 v 9.00 hodin proběhne na nástupišti v kasárnách na ulici Šumavská v Brně slavnostní vyřazení prvních absolventů v historii Univerzity obrany. V tomto roce odejdou k výkonu funkcí u útvarů a zařízení Armády České republiky přibližně čtyři stovky mladých vojenských profesionálů – absolventů bakalářského a magisterského studia.

Slavnostnímu aktu vyřazení budou přítomni ministr obrany ČR Karel Kühnl, hejtman Jihomoravského kraje Stanislav Juránek, primátoři statutárních měst Brna a Hradce Králové Richard Svoboda a Otakar Divišek, náměstek ministra obrany pro obrannou politiku Martin Bělčík a první zástupce náčelníka Generálního štábu AČR generálmajor Jaroslav Kolkus. Pozvání na vyřazení dále přijali ředitel sekce personální MO brigádní generál Vladimír Lavička, velitel Společných sil AČR generálmajor Josef Sedláč, velitel Sil podpory a výcviku AČR generálporučík Jan Ďurica a další významní představitelé resortu obrany a partnerských společenských organizací a občanských sdružení.

Na slavnostním nástupu ministr obrany České republiky Karel Kühnl předá třinácti nejlepším studentům Univerzity obrany dar ministra obrany – náramkové hodinky s věnováním. Slavnostního vyřazení se

tradičně zúčastní i rodinní příslušníci čerstvých absolventů Univerzity obrany a příslušníci obrany států Severoatlantické aliance.

Současně ve dnech 28. a 29. července proběhnou promoce absolventů bakalářských a magisterských studijních programů Fakulty ekonomiky a managementu a Fakulty vojenských technologií Univerzity obrany. Promoce absolventů Fakulty ekonomiky a managementu se uskuteční v aule Právnické fakulty Masarykovy univerzity dne 28. 7. 2005 v 10.00, 11.30 a 13.00 hodin a dne 29. 7. 2005 v 11.00 a 12.30 hodin. Promoce absolventů Fakulty vojenských technologií se budou konat v Mahenově divadle na Malinovského náměstí dne 28. 7. 2005 v 10.30 hodin a dne 29. 7. 2005 v 11.00, 13.00 a 15.00 hodin.

Pplk. Vladimír Šidla

k r á t c e

Děkan představil svůj tým

V pátek 22. července 2005 na slavnostním jmenování děkana Fakulty vojenských technologií u rektora Univerzity obrany představil nový děkan pplk. prof. Ing. Zdeněk Vintř, CSc. své nejbližší spolupracovníky. Od 1. srpna 2005 bude na děkanátu FVT funkci proděkana pro koncepci a rozvoj vykonávat pplk. Ing. Libor Dražan, CSc. (vedoucí Katedry radiolokace), funkci proděkana pro studijní a pedagogickou činnost bude zastávat pplk. doc. Ing. Miloš Andrlé, CSc. (vedoucí Katedry inženýrského letectvého a radiotechnického zabezpečení letectva) a funkci proděkana pro vědeckou činnost bude vykonávat plk. prof. Ing. Vladimír Řeřucha, CSc. (vedoucí Katedry kybernetiky a vojenské robotiky).

Vyřazení a promoce FVZ

Středa 13. července 2005 se stala pro dvacítku nedávných studentů Fakulty vojenského zdravotnictví v Hradci Králové slavnostním dnem. V prostorách akademického klubu se totiž uskutečnilo slavnostní vyřazení letošních absolventů a bakalářská sponze. Čtyři vojenští manažeři převzali z rukou děkana fakulty plukovníka doc. MUDr. Romana Prymuly, CSc. a předsedy akademického senátu MUDr. Romana Chlíba diplomy absolventů bakalářského studijního programu vojenského zdravotnického managementu. Patnáct nadporučíků – budoucích lékařů všeobecného zaměření a jedna poručice – farmaceutka pak ve dnech 14. a 15. července slavnostně promovali v pražském Karolinu.

Den NATO v Ostravě

Na letišti v Ostravě-Mošnově se 10. září 2005 uskuteční 5. ročník akce Den NATO, na které nebude chybět ani Univerzita obrany. Den NATO v Ostravě je ojedinělou akcí, jež svou koncepcí a rozsahem nemá obdoby nejen v ČR, ale ani ve střední Evropě. Návštěvníci mohou zhlédnout špičkové umění a techniku vojáků, hasičů, policistů, celníků a zároveň příslušníků vězeňské služby, městské policie a dalších elitních útvarů. Loňský ročník navštívilo kolem čtyřiceti tisíc lidí. V rámci letošního jubilejního ročníku proběhne vyvrcholení Mistrovství Evropy v požárním sportu hasičů a záchránářů. Univerzita obrany na Dni NATO představí bojové umění MUŠADO a činnost Klubu hráčů bojových her a simulací Anthropoid v podání studentů UO.

Zemřel generál Čepický

Dne 26. června letošního roku zemřel generálporučík v. v. Josef Čepický, který v letech 1973 až 1986 zastával funkci náčelníka Vojenské akademie Antonína Zápotockého v Brně. Generál Josef Čepický by se 15. srpna 2005 dožil 80 let.

ARMÁDA BEZ TRADIC NENÍ ARMÁDA

„Je mým trvalým přesvědčením, že stát bez armády není stát a armáda bez tradic není armáda. Ale o jaké jiné tradice by se naše moderní armáda měla opírat než o tradice spojené se vznikem naší moderní státnosti, se vznikem ozbrojených sil, jichž jste dnes vy pokračovateli,“ prohlásil ministr obrany České republiky Karel Kühnl na nástupu vybraných vojáků na Čestném dvoře Národního památníku v Praze na Vítkově u příležitosti letošního Dne ozbrojených sil ČR.

Již čtvrtým rokem si česká armáda připomíná 30. červen jako významný den pro ozbrojené síly. Toto datum vychází z tradice založené československými legiemi ve Francii za 1. světové války a váže se k vojenské přehlídce legionářů. Slavnostní shromáždění ke Dni ozbrojených sil ČR se konalo i v aule Univerzity obrany.

Setkání se zúčastnili zástupci jednotlivých součástí Univerzity obrany dislokovaných v posádce Brno, studenti a akademičtí pracovníci školy a hosté z řad partnerských společenských organizací. Oblastní jednotu Československé obce legionářské - Sdružení válečných veteránů

ČR reprezentoval její předseda pplk. v zal. Jaroslav Jarolím, Městský výbor Českého svazu bojovníků za svobodu jeho předseda dr. František Esterka, městskou organizaci Vojenského sdružení rehabilitovaných doc. Václav Kovář, 2. jednotu Československé obce legionářské Brno její předseda Bohuslav Páral a Moravskoslezský svaz vojenských táborů nucených prací - pomocných technických praporů jeho předseda JUDr. Bohumír Dufek.

Se slavnostním projevem vystoupil prorektor pro výstavbu UO plukovník Alexander Sikora. Ten se ve svém proslovu obrátil k roku 1918, kdy vznikly československé zahraniční legie jako samostatný

prvek zahraničních armád a na jejichž počest se Den ozbrojených sil ČR slaví. Docent Rostislav Kozílek z Katedry sociálních věd a práva FEM se pak zamyslel nad otázkou, mají-li vojenské tradice v současné armádě místo. Uvedl, že studium vojenských dějin představuje nezastupitelnou část v komplexní přípravě vojenského profesionála, který by měl znát historii své profese. Z jeho vystoupení vyplynulo, že je důležité se vracet ke zdrojům naší existence, ke zdrojům čistého a inspirujícího vlastenectví. S krátkou zdravicí a vzpomínkou na svá léta v armádě u PTP vystoupil také JUDr. Bohumír Dufek.

Ing. Vilém Lipold

Rozkaz ministra obrany z 28. června 2005 DEN OZBROJENÝCH SIL ČESKÉ REPUBLIKY

Vojáci, občanství zaměstnanci,

je tomu právě osmdesát sedm let, kdy ve Francii, vysílené čtvrtým rokem války, přísahaly dvacátý první a dvacátý druhý střelecký pluk československé brigády věrnost budoucí republice, jejíž samostatnost podpořila Francie jako vůbec první spojenecká země. Stanovisko francouzského ministra zahraničí bylo jednoznačné, přátelské a povzbuzující: „...považuji za spravedlivé a nutné prohlásit práva vašeho národa na samostatnost a uznatí veřejně a oficiálně Československou národní radu jako nejvyšší orgán, spravující veškeré zájmy národa, a jako první základ příští vlády československé.“

Dne 30. června 1918 nastoupilo na šest tisíc vojáků ke slavnostní přehlídce, které kromě Edvarda Beneše a zástupců Československé národní rady přihlíželi francouzský prezident Raymond Poincaré, členové francouzské vlády a představitelé spojeneckých armád. Pod vlajíci plukovními prapory zazněla slova: „Ve jménu naší národní cti, ve jménu všeho toho, co je nám jako lidem i jako Čechům a Slovákům nejvyšší svaté, přísaháme, že bojovatí budeme po boku svých spojenců proti všem nepřátelům do té doby, dokud národ náš v našich zemích nebude úplným pánem svých osudů.“

Vojáci, občanství zaměstnanci,

rozkaz prezidenta republiky, který před třemi lety stanovil 30. červen jako Den ozbrojených sil České republiky, zdůrazňuje nadčasové hodnoty historických událostí, jež vedly ke vzniku samostatného státu. Jeho armáda byla od samého počátku budována v tradicích československých legií. K jejich demokratickému a masarykovskému duchu se hlásili i příslušníci domácího a zahraničního odboje v době druhé světové války.

Po letech vynuceného totalitního mlčení je nyní nejen možné, ale také nutné a potřebné vracet se ke zdrojům naší historické paměti i oprávněné národní hrdosti.

Nepochybuji o tom, že současná, plně profesionalizovaná Armáda České republiky, tvrdě pracující na dokončení své reformy a s vysokým kreditem důvěry získaným zejména v zahraničních mnohonárodních misích, dokáže být i vaší zásluhou důslednou ochránkyní odkazu zakladatelů našich ozbrojených sil i naší státnosti.

Karel Kühnl

Otázka pro . . .

náčelníka Generálního štábu AČR generálporučíka Ing. Pavla Štefku.

Myslíte si, že se v armádě posunula vlastenecká výchova, že profesionální vojáci vnímají národní symboly, jako je například vlajka či hymna, jinak, než tomu bylo dřív?

Výchova k vlastenectví a tradicím je jeden z důležitých aspektů přípravy profesionála. I kvůli těmto symbolům ČR jde přece voják, když je potřeba, do boje. Myslím si, že naše vojenské školství věnuje právě oblasti výchovy k tradicím nemalý prostor. Je to nesmírně důležité. Lidé, kteří přicházejí nově do armády, nemají totiž ani zdaleka takový vztah k těmto hodnotám. Pokud vyhrajeme v hokeji, jako před nedávnem, každý nadšeně pobíhá s vlajkou. Když jsem ale byl před několika týdny na oslavách šedesátého výročí ukončení druhé světové války v Ostravě, tak tam vlály české vlajky pouze na veřejných budovách. V armádě je situace úplně jiná, vlajka patří ke každodennímu životu vojáka, má ji dokonce na rukávu stejno-kroje. Když vojáci odcházejí do mise, hraje se hymna. Ne pro nás funkcionáře, ale pro řadové vojáky, kteří odjíždějí do zahraničí. Chceme, aby si uvědomovali vážnost situace a své vlastní role v ní. V tomto budeme samozřejmě v budoucnu pokračovat.

Areport 13/2005

Výsledky činnosti komise pro kalkulaci počtů pedagogických pracovníků Univerzity obrany

Akademické obci Univerzity obrany je znám již dlouhou dobu fakt, že v akademickém roce 2005/06 skončí studium ve starých studijních programech. Další akreditované vysokoškolské vzdělávání má být zajištěno pouze v nových integrovaných studijních programech. Výše uvedený fakt se má promítnout do výrazné redukce tabulkových počtů akademických pracovníků i zabezpečovacího personálu UO (na cca 800 osob). Tyto počty Univerzity obrany byly stanoveny na historickém jednání na Olešně v roce 2002, tedy v době, kdy ještě nebyla známa konečná podoba reformy AČR, závěry Pražského summitu NATO v roce 2002, ani výrazné urychlení procesu profesionalizace AČR. Dosavadní redukce počtů probíhala podle připraveného harmonogramu a pohybovala se ročně na úrovni 10 – 15 %. Pokud se nic nezmění, pak nás k 1. září 2006 čeká razantní redukce na úrovni 35 %. Tato skutečnost vedla rektora - velitele brig. gen. doc. Ing. Františka Vojkovského, CSc. k rozhodnutí, že je nezbytné celý proces citlivě připravit, nalézt a prodiskutovat způsoby, jak stanovit počty pedagogických pracovníků jednotlivých součástí UO. Proto byla na základě závěrů z jednání prosincového a lednového kolegia rektora ustavena komise, jejímž úkolem bylo připravit ve spolupráci s fakultami a ústavu metodiky kalkulací personálu, pomocí nichž by bylo možné optimalizovat počty pedagogických pracovníků k zajištění studijních programů.

Komise ve složení: předseda – pplk. Luděk Lukáš, členové – prof. Aleš Macela, plk. Alexander Sikora a brig. gen. Rudolf Urban, zahájila svoji činnost dne 14. února 2005, kdy vymezila své poslání. Na tomto jednání rovněž představitelé fakult a ústavů prezentovali návrhy metodik kalkulací pedagogických pracovníků na zajištění studijních programů. Komise se v průběhu měsíců února až května 2005 sešla na dalších 11 jednáních. Fakultami byly navrženy dvě metodiky: kvantitativně-kvalitativní (navržená FVT) a kvalitativní (navržená FEM). Na jednotlivých jednáních byly postupnými kroky metodiky optimalizovány, nejprve kvantitativně-kvalitativní, od měsíce března do května pak kvalitativní metodika.

Podstata a určení kvantitativně-kvalitativní metodiky

- vychází z vyhodnocení objemu výuky na fakultě dané počtem oborů ve studijním programu a potřebou členění studentů do skupin při přednáškách a cvičeních, při zohlednění pedagogických norem (Bc., Mgr., Ph.D.),

- kvalitativní korekce zohledňuje, že akademický pracovník je z hlediska kvality schopen obsáhnout max. širší problematiku vyjádřenou 100hodinovým předmětem v Bc. studiu, 70hodinovým předmětem v NMgr. studiu a 30hodinovým předmětem v DSP,

- metodika umožňuje stanovit rovnoměrné výukové zatížení bez zohledňování struktury součástí UO.

Podstata a určení kvalitativní metodiky

- podstatou je dlouhodobé zajištění rozvoje skupin oborově příbuzných studijních předmětů jejich garancí skupinou pedagogů s potřebnou kvalifikační strukturou (1 prof. + 1 doc. + 2 OA),

- metodika dovoluje specifikovat počty pedagogických pracovníků jednotlivých součástí na základě optimální struktury kvalifikace akademických pracovníků, odvozených od požadavků kladených na akreditace studijních programů a zajištění jejich rozvoje.

Pro UO bude jednoznačně příznivější, když počty pedagogických pracovníků budou stanoveny podle kvalitativní metodiky, dovolující i u relativně málopočetných oborů a modulů udržet jejich akreditaci.

Nyní záleží na tom, bude-li resort obrany chtít zajistit rozvoj studijních programů a bude akceptovat kalkulace personálu UO dle kvalitativní metodiky. Výsledky kalkulací personálu k zajištění pedagogických činností podle této metodiky jsou jako příloha č. 9 součástí „Konceptce vzdělávání personálu resortu MO, výstavby a rozvoje vojenského školství na roky 2006–2011“, která byla na jednání kolegia ministra obrany dne 6. června 2005 vzata na vědomí. Výsledky kalkulací podle kvalitativní metodiky a jejich srovnání s údaji, které z hlediska celkových počtů (800) byly stanoveny resortem, a jejichž rozdělení na jednotlivé součásti bylo provedeno brig. gen. Urbanem v roce 2003, jsou uvedeny v tabulce 1. Nové vedení UO tak má v oficiálních dokumentech resortu obrany zveřejněny podklady, o něž se může opírat při prosazování takové úrovně personálního zabezpečení studijních programů, jež zabezpečí jejich akreditaci a současně i genetickou reprodukci garancí studijního programu.

Na optimalizaci kvalitativní metodiky se výrazným způsobem podílel RNDr. Rudolf Schwarzw, CSc., pracovník studijního oddělení UO, který jako

nezávislý expert navrhnul její dílčí úpravy, které umožnily akceptaci metodiky všemi fakultami a ústavu. Rovněž z podkladů od fakult a ústavů připravil dokument, jež se stal přílohou uvedené koncepce.

Podkladové materiály z jednotlivých jednání komise jsou uloženy na disku R: serveru Univo, v adresáři PSPČ, Informace, Komise kalkulace pedagogických pracovníků, kde se s nimi může případný zájemce seznámit.

Sekundárním přínosem činnosti komise byla skutečnost, že se fakulty a ústavy navzájem informovaly o přístupech a principu konstrukce studijních programů. Z jednání vyplynulo, že:

- FEM klade ve studijních programech důraz především na garance předmětů teoretického a aplikovaného základu,

- FVT klade naopak důraz na předměty studijního oboru, ale i na předměty teoretického a aplikovaného základu,

- FVZ klade důraz na doktorské studijní programy.

Na závěr děkuji všem, kteří se na činnosti komise a splnění úkolu podíleli, zejména představitelům a příslušníkům fakult a ústavů. Přeji si, aby výsledky činnosti komise pomohly zajistit takové personální zabezpečení studijních programů, jež umožní dlouhodobý rozvoj Univerzity obrany.

**Pplk. doc. Ing. Luděk LUKÁŠ, CSc.,
prorektor pro studijní
a pedagogickou činnost**

Tabulka 1 Kalkulace UO dle kvalitativní metodiky a dříve zpracované údaje

Název součástí	Potřeba UO	Plán
Univerzita obrany	979	800
Rektorát	138	100
Odbor vnitřní správy	84	89
Fakulta ekonomiky a managementu	190	187
Fakulta vojenských technologií	270	190
Fakulta vojenského zdravotnictví	202	179
Ústav operačně taktických studií	50	18
Ústav strategických studií	15	9
Ústav ochrany proti zbraním hromadného ničení	30	28

Letošní novinka: Dodatek k diplomu

Dodatek k diplomu, který od tohoto akademického roku dostávají všichni naši absolventi, není legislativně nová věc, přesto v povědomí širší akademické obce dosud příliš nezdolal. Legislativně byl sice zakotven již v roce 1998 zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, jako jeden z dokladů o studiu, nicméně zákon stanoví, že student doplněk k diplomu obdrží na základě své žádosti, a tak není dosud příliš rozšířen.

Potřeba institucionalizovat obsáhlejší dokument než jen strohé konstatování, že student získal vysokoškolskou kvalifikaci v určitém studijním programu a oboru, doplněnou o výsledky státních závěrečných zkoušek, se ukázala v integrující se Evropě naprosto nezbytnou. Smyslem dodatku bylo vybavit absolventa školy věrohodnou informací o tom, co a v jakém rozsahu na dané vysoké škole studoval.

Řadu let však zůstávala otázka podoby doplňku nedeřešena. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vydalo jen obecnou strukturu, jak by měl dokument vypadat, obsah a rozsah jednotlivých bodů byl však stále ve stádiu diskusí.

Výraznějším impulsem pro krok vpřed bylo komuniké z konference konané dne 19. září 2003 v Berlíně v rámci tzv. „Boloňského procesu“, které ukládalo ministrům zodpovědným za vysoké školství dosáhnout cíl „že od roku 2005 každý absolvent obdrží automaticky a bezplatně dodatek k diplomu. Tento dodatek bude vydán v některém ze široce používaných evropských jazyků.“ Zároveň ministři vyzvali instituce a zaměstnavatele, aby

„dodatku k diplomu plně využívali tak, aby mohli těžit ze zdokonalené transparentnosti a flexibility systému akademických hodností a pro podporu zaměstnanosti a pro usnadnění akademického uznání za účelem dalšího studia“.

MŠMT v návaznosti na tyto úkoly ve spolupráci s Národní agenturou programu SOCRATES, Akademickým centrem studentských aktivit a vybranými veřejnými vysokými školami navrhlo vzor pro dvojjazyčný dokument s tím, že úvodní preambule objasňující smysl tohoto doplňku musí zůstat beze změny zachována. Součástí návrhu byl i popis a ilustrativní schéma českého vzdělávacího systému. S tímto návrhem byly jednotlivé vysoké školy – včetně tehdejších předchůdců naší Univerzity – seznámeni na semináři konaném 28. května 2004 v Centru VUT v Brně.

Pak se rozeběhl opravdový maratón horečných příprav doplňku tak, aby mohl být vydán již únorovým absolventům. Bylo nutno přeložit přes 3000 předmětů v databázi školy i názvy všech studijních programů a oborů, fakulty si musely připravit stručnou, ale výstižnou charakteristiku jed-

Na mezinárodní konferenci v Berlíně v rámci „boloňského procesu“ bylo rozhodnuto, že od roku 2005 každý absolvent vysoké školy obdrží dodatek k diplomu

notlivých studijních programů, doladovávala se výsledná podoba dokumentu. Tu přijalo Kolegium rektora UO v prosinci 2004. Uvedené kolegium rovněž rozhodlo, že se i naše škola přikloní k podobě celostátně distribuovaných tiskopisů s moderními ochrannými prvky (vodotisk, znak školy viditelný pod UV světlem).

Výhodou a zároveň i jistou nevýhodou je, že tiskopisy jsou dodávány už s natištěným schématem vzdělávací soustavy, které tak nešlo opravit i přesto, že vykazovalo určité nedostatky. Stejně tak značnou diskuzi vyvolaly překlady některých pojmů. Značné problémy rovněž vyvolala pozdní dodávka vhodných tiskáren. Zejména dodatky pro absolventy doktorských studijních programů tak musely být tisknuty náhradním způsobem, což se negativně projevilo v tiskové kvalitě.

Nicméně dodatek je i se všemi svými porodními bolestmi na světě. Přejme mu, aby své poslání co nejlépe splnil. Určitě je na něm co zlepšovat. Ale je tu a to je dobře.

Náčelník studijního oddělení UO
pplk. RNDr. Antonín MÜLLER, CSc.

Návštěva studentů Fakulty ekonomiky a managementu v německých Drážďanech

Ve dnech 20. až 26. června 2005 navštívila delegace tří studentů Fakulty ekonomiky a managementu UO v doprovodu jednoho pedagoga německou důstojnickou školu – Offizierschule des Heeres (OSH) v Drážďanech. Šlo o reciproční akci navazující na návštěvu německých kadetů na Univerzitě obrany, která se uskutečnila v první polovině měsíce června.

Návštěva našich studentů v Drážďanech proběhla v rámci tzv. mezinárodního týdne OSH pořádaného paralelně s již tradiční trilaterální akcí důstojnických škol z Německa, Velké Británie (tentokrát se akce nezúčastnila) a Francie. Vedle již uvedených zemí si studenti mohli v rámci mezinárodního týdne vyměňovat svoje zkušenosti a názory se studenty vojenských škol z Bulharska, Chile, Dánska, Estonska, Nizozemska, Itálie, Lotyšska, Rakouska a Slovenska.

Program návštěvy zahrnoval seznámení se s výukovými a cvičebními zařízeními OSH, představení systému přípravy budoucích německých důstojníků, návštěvu simulačního centra SIRA a společný branně-sportovní den. Němečtí hostitelé rovněž připravili bohatý doprovodný program, v jehož rámci se uskutečnila prohlídka města Drážďan, návštěva místního Muzea vojenské historie, výlet do nedalekého Saského Švýcarska a celodenní návštěva Berlína.

Tato akce umožnila výměnu zkušeností mezi studenty vojenských škol zúčastněných zemí a rozšířila jejich obzor poznání. Z pohledu česko-německé spolupráce navázala na dlouholetou tradici vzájemných výměnných akcí realizovaných na bývalé Vysoké vojenské škole pozemního vojska ve Výškově. Bude nesporným přínosem, pokud se podaří tuto spolupráci zachovat i pro budoucí generace našich studentů a případně ji rozšířit i o další společné aktivity.

Kpt. Ing. Vladan Holcner, PhD., K-102

Od pondělí 18. do čtvrtka 21. července 2005 probíhala na Fakultě vojenského zdravotnictví UO praktická příprava budoucích vojenských lékařů a farmaceutů. Ti si vyzkoušeli v praxi teoretické lékařské i vojenské poznatky, které získali během studia na královéhradecké fakultě.

Toto čtyřdenní zaměstnání se týkalo jen třetích, čtvrtých a pátých ročníků; studenti dvou nejnižších ročníků si užívali zaslouženou dovolenou před náročným měsíčním výcvikem ve vyškovském výcvikovém středisku. Ti však projdou obdobným výcvikem v následujících letech svého studia, kdy každý rok absolvují stejně zaměřený výcvik, který si v každém ročníku klade za cíl procvičit a zdokonalit jinou část vojensko-odborných a vojensko-medicínských znalostí.

Kupříkladu třetí ročník začal hned v pondělí výcvikem v terénu: příslušníci Katedry organizace vojenského zdravotnictví pro něj připravili branně-medicínské cvičení na téma Vyhledání a poskytnutí zdravotnické pomoci osádce havarovaného vrtulníku. V průběhu cvičení si studenti vyzkoušeli a procvičili pohyb v minovém poli, navázání spojení pomocí rádiových prostředků, orientaci v terénu pomocí moderních navigačních prostředků GPS a naučili se zásadám pohybu v neznámém terénu. Těžiště tohoto dne však spočívalo v procvičení zdravotnické pomoci na nepřátelském území.

Studenti, kteří plnili úkoly v trojčlenných týmech, museli na stanovišti ukrytém v lese (to měl na starosti jeden z bývalých velitelů 7. polní nemocnice v Iráku plk. MUDr. Vojtěch Humlíček) přenést přes překážku zraněného kolegu, dopravit ho na určené místo a tam mu poskytnout první pomoc. Zranění byla simulována pomocí speciálních maket přiložených na oděv jednoho ze studentů, takže vypadala jako pravá. „Úkol zvládli poměrně dobře,

ale byla vidět určitá nesehranost týmů a ne zcela dobře zvládnuté odborné dovednosti. To je však způsobeno tím, že jsou teprve ve třetím ročníku; jejich lékařské dovednosti se však během dalších let studia vylepší,” hodnotil umění budoucích lékařů

situaci při katastrofě. V pondělí jim byla předvedena technika, která se používá při záchraně života nejen u Armády České republiky, ale i v civilním sektoru. Jednalo se zejména o vozidla záchranné služby, mobilní operační a laboratorní jednotky či lékařské stany. Rovněž se podařilo Fakultě vojenského zdravotnictví zabezpečit ukázkou helikoptéry W-3A Sokol Vojenské letecké zdravotnické služby z Plzně-Líní (k dispozici zde mají šest vrtulníků, které jsou určeny k plnění úkolů integrovaného záchranného systému), o kterou byl mezi nastávajícími lékaři nebyvalý zájem. Studenti si mohli zblízka prohlédnout a vyzkoušet nakládání pacienta do sanitky či helikoptéry, zprovoznit mobilní operační sál nebo sledovat provoz biologické laboratoře v polních podmínkách a seznámit se s takticko-technickými daty této zdravotnické techniky. Vskutku zajímavým zpestřením celého zaměstnání byla možnost sledovat skutečný přilet helikoptéry záchranné služby a překládání pacienta z vrtulníku do sanitky.

Úterý bylo v programu studentů čtvrtého ročníku věnováno návratu činnosti na místě katastrof. Dopoledne se studenti zabývali teoretickým plánováním lékařských sil, ale odpoledne se vrhli na přímé procvičení na samotném místě simulované katastrofy. Poblíž Fakulty vojenského

Studenti Fakulty vojenského zdravotnictví procvičovali praktické dovednosti

plk. Humlíček. O tom, že cvičení bylo připraveno katedrou na vysoké úrovni s velkou náročností na dovednosti studentů svědčí i fakt, že jedna z hlídek ztratila cestu a na druhé stanoviště přišla až s třičtvrtěhodinovým zpožděním.

Úterý bylo u třetího ročníku věnováno poznávacímu zájezdu po blízkých památnících vojenské historie a středa zdokonalování se v poskytování první pomoci a seznámení s přístroji radiačního a chemického průzkumu.

Čtvrtý ročník měl týden napumpovaný adrenalinem a zaměstnání byla směřována k procvičení snad všech možných

zdravotnictví prolétla krátce po obědě po radiových vlnách zpráva prap. Zbyška Pavelka: „Stala se dopravní nehoda vyko-lejení dvouvagónového vlaku, nebezpečí troleje pod napětím a příjezdu dalšího vlaku, žádáme o 30 sanitních vozidel!” Pak už následovalo rychlé zhodnocení situace a studenti začali cvičit pod vedením instruktorů postupy třídění, transportu a život zachraňujícího ošetřování. Vše se provádělo za přítomnosti velitele zásahu – člena Hasičského záchranného sboru Královéhradeckého kraje a sanitky Zdravotnické záchranné služby.

(Pokračování na str. 7)

ZKOUŠKOVÉ? ZKOUŠKOVÉ!

Červen a červenec – dva měsíce, kdy vrcholí studium na vysoké škole. Semestrální zkoušky zažívají studenti Univerzity obrany už podruhé, ty první byly začátkem letošního roku. Jenomže zkoušky státní u prezenčního i kombinovaného typu studia probíhají vůbec poprvé a studenti se na ně připravili obzvláště pečlivě.

Ale ani semestrální zkoušky nebyly stejné jako ty v zimě. Pro řadu studentů to byly zkoušky poslední a po nich následovala už jen státnice. Letos mělo napilno víc studentů než obvykle, protože kromě pětiletého magisterského – inženýrského studia končili i studenti bakalářského – tedy tříletého směru.

Často dostávali zabrat při takovém náporu kromě samotných studentů i učitelé; na obou stranách se totiž stalo, že brzy po úspěšném složení zkoušky semestrální následovala zkouška státní a to v rozmezí několika dnů. Studentky z Fakulty ekonomiky a managementu to potvrdily vlastními slovy: „Dnes máme poslední zkoušky z ekonomiky a za tři dny jdeme na státnice. Ještěže jsme si udělali většinu zkoušek v předtermínu.”

Státní zkoušky, které jsou završením studia na vysoké škole, probíhaly na Fakultě ekonomiky a managementu a Fakultě vojenských technologií především v červenci, zatímco studenti Fakulty vojenského zdravotnictví skládali státní zkoušky průběžně celý akademický rok, což vyplývá ze specifika studia na této fakultě. Studenti královéhradecké fakulty totiž zároveň studují i civilní Lékařskou fakultu Univerzity Karlovy v Hradci Králové. Kromě pěti státních zkoušek společných s civilní fakultou musí zvládnout ještě další tři z vojensko-lékařských odborností: Vojenské vnitřní lékařství, Vojenská hygiena a epidemiologie a Válečná chirurgie.

Fakulta ekonomiky a managementu pro některé své studenty přichystala malé překvapení: do zkušební komise usedli

i zkoušející ze zahraničí. Například u Katedry ochrany obyvatelstva zkoušel prof. Ing. Ladislav Šimák z Fakulty speciálního inženýrství ze Žilinské univerzity. Katedra logistiky si na státní zkoušky z Obecné ekonomické teorie a Ekonomické hospodářské logistiky pozvala odborného asistenta Akademie ozbrojených sil v Liptovském Mikuláši Ing. Zdeňka Vavrečku.

O náročnosti zkoušek není potřeba příliš psát, za vše hovoří slova studentů: „Konečně to máme za sebou, ale pěkně jsme se zapotili.”

Pojďme se však podívat na letošní zkoušky z pohledu čísel a začneme nejdříve u semestrálních zkoušek. Celkem bylo přezkoušeno 1233 studentů, z toho 446 na Fakultě ekonomiky a managementu, 583 na Fakultě vojenských technologií a na Fakultě vojenského zdravotnictví 204. Přibližně 39 % všech studentů z brněnských fakult zkoušky zvládla s průměrem do 1,5, dalších 41 % mělo průměrnou známku do 2,5. Nejlepší známky měly páté ročníky, nejhorších výsledků dosáhli všeobecně studenti prvního ročníku.

U státních zkoušek bylo přezkoušeno 660 budoucích inženýrů, magistrů, doktorů a bakalářů. V tříletých prezenčních studijních oborech prošlo státnicemi 188 vojenských a 18 civilních studentů. Nových inženýrů je 278, přičemž 61 z nich absolvovalo civilní prezenční studium. Fakultu vojenského zdravotnictví ukončilo v prezenčním studiu 16 nových lékařů.

Studenti se na své většinou poslední zkoušky připravili velice dobře. Zhruba 47 % studentů bylo klasifikováno výborně (na Fakultě vojenského zdravotnictví dokonce přes 60 %). Bohužel, přibližně 6 % studentů u státnice nevyhovělo a zhruba 17 % jich nebylo dosud z různých důvodů přezkoušeno. Lze konstatovat, že ze dvou brněnských fakult měla nejvíce studentů hodnocených výtečně Fakulta ekonomiky a managementu, ale naproti tomu měla více nevyhovujících studentů.

– vili –

Studenti Fakulty vojenského zdravotnictví procvičovali praktické dovednosti

(Dokončení ze str. 6)

Ve středu se pak zaměřili na praktické cvičení v terénu na místě fiktivní katastrofy, kdy slaňovali, plavili se na raftu nebo slézali mosty, ale také se učili třídit a přenášet raněného a poskytovat mu nejnnutnější první pomoc, orientovat se v terénu či navázat spojení s pomocí rádiových stanic zavedených v naší armádě.

Pátý ročník měl téměř celý týden za úkol jen jediný: naučit se a procvičit chirurgické úkony do té míry, aby byli schopni zvládnout jednoduché chirurgické úkony, jakým je například sešítí malé rány, v bojové akci bez asistence chirurga. V pondělí se ve viváriu (zařízení pro chov zvířat), které je na vysokých školách lékařského zaměření jedinečným školicím zařízením, seznámili s chirurgickými nástroji a na kusu vepřové kůže si vyzkoušeli základní šicí techniky. „Musím přiznat,” řekl vyučující chirurg MUDr. Jiří Páral, který se již několikrát účastnil zahraničních misí, „že dívky jsou v šití mnohem zručnější než hoši, ale i tak

musím tento ročník hodnotit jako velice šikovný.”

Druhý den se pátáci učili ošetřovat vnitřní orgány pomocí chirurgických technik. Právě díky jedinečnosti královéhradeckého vivária mohli tento výcvik provádět na laboratorním praseti, které má orgány v těle rozloženy podobně jako člověk. Uspané zvíře bylo napojeno na přístroje monitorující základní životní funkce a pod dohledem chirurgů byly provedeny operace „prostřeleného” střeva, sleziny či ledviny a amputace končetiny.

Ve středu se studenti předposledního ročníku na Fakultě vojenského zdravotnictví seznámili s technikami v akutní chirurgické léčbě, jejichž znalost znamená pro raněného otázku života a smrti, a jako jediní absolvovali závěrečný test.

Na závěr týdne, ve čtvrtek, absolvovaly všechny tři ročníky povinné střelby z pistole.

Vzhledem k výjimečnosti studia na Fakultě vojenského zdravotnictví jsou právě tyto kurzy v praktické přípravě velmi

cenné. Zejména proto, že studentům předávají své vědomosti lidé, kteří byli nasazeni do válečných konfliktů a jejichž zkušenosti jsou vykoupeny náročnou a nebezpečnou službou daleko od svého domova a rodiny.

Text a foto: Ing. Vilém LIPOLD

Hovoříme s prorektorem pro výstavbu UO plukovníkem Alexandrem Sikorou

Bude Univerzita obrany moderní vysokou školou?

Vojenské vysoké školství má za sebou, ale také ještě před sebou nelehké transformační období. Nic se však nemění na skutečnosti, že v souladu s dokumentem „Reorganizace vojenského školství”, schváleným v roce 2001 ministrem obrany, se má Univerzita obrany modernizovat. Ve výhledu je několik projektů týkajících se jak výstavby nových, tak i rekonstrukce stávajících objektů. O jak rozsáhlou výstavbu půjde a k čemu nové objekty budou sloužit, jsme se zeptali prorektora pro výstavbu UO plukovníka doc. Ing. Alexandra Sikory, CSc.

Pane proktore, jaký objem finančních prostředků je naplánován na rekonstrukci zařízení Univerzity obrany?

V plánovacím procesu přípravy střednědobého plánu 2006–2011 byly pro Univerzitu obrany na základě předložených uživatelských studií, jejich zdůvodnění a obhájení na sekci plánování sil MO a na sekci vyzbrojování MO, alokovány v rámci střednědobého úkolu „Zabezpečit rekonstrukci zařízení Univerzity obrany” finanční prostředky na investiční a související běžné výdaje v celkové výši 1 090,5 milionů Kč. Bylo dosaženo navýšení prostředků o 625 milionů Kč ve srovnání se střednědobým plánem 2005–2010.

Jak to vypadá s výstavbou nového univerzitního kampusu?

Hlavní naplánovanou akcí je projekt „Výstavba objektů Univerzity obrany” obsahující dobudování areálu Babákova-Dobrovského do podoby univerzitního kampusu. Cestou VUUS již byla vybrána firma pro zpracování zastavovací studie,

kteřá má být podle uzavřené smlouvy hotova do 22. srpna 2005. V programu 207 822 0103 bylo již schváleno 423,3 milionů Kč na realizaci 1. etapy tohoto projektu, z toho 15 milionů na rok 2005 na zpracování projektové dokumentace. V rámci 1. etapy pak bude realizována výstavba učebního bloku s aulou a laboratořemi a knihovnického centra.

Výstavba učebního bloku je rozhodující pro modernizaci výuky v technických oborech, dovolu soustředit technické katedry FVT do jednoho objektu, vybudovat moderní integrovanou laboratorní základnu a opustit zastaralé prostory v objektech KČP, KŠ, v Rečkovcích, na Slatině i na Mučednické. Velkokapacitní a středněkapacitní posluchárny umožní integrované přednášky předmětů programového a aplikovaného základu ve studijním programu Vojenské technologie. Specializované učebny a laboratoře dovolu kvalitní a efektivní vzdělávání v jednotlivých studijních oborech. Aula, která bude navazovat na učební blok, pak poskytne prostory pro konání slavnostních akademických obřadů, konferencí i kulturně společenských akcí.

Knihovnické centrum posune úroveň přístupu k informacím na úroveň 21. století a zefektivní procesy komunikace mezi poskytovatelem a uživatelem knihovnických služeb.

Podle našich informací by tento projekt měl zahrnovat i vylepšení sportovišť a vybudování nové jídelny...

Ve druhé etapě výstavby objektů Univerzity obrany, která má být zahájena v roce 2007 a je na ni vyčleněno celkem 463,7 milionů Kč, bude postaven krytý 25 metrový bazén, sportovní hala 50x25 m, bude modernizována většina sportovišť v areálu Babákova-Dobrovského. Dále bude postaven stravovací blok a multifunkční sklad pro logistiku UO. Je samozřejmě počítáno i se sadovými úpravami, komunikacemi a zabezpečením objektů v celém areálu.

Již jste popsal výstavbu nových objektů. Jaká je situace v plánované rekonstrukci stávajících objektů Univerzity obrany?

Pozornost nebyla zaměřena jen na tuto rozhodující akci. Bylo dosaženo i podstatného navýšení finančních prostředků na rekonstrukce objektů UO, zejména internátů. Jestli před několika lety byla realizována rekonstrukce bloku A4 internátu Chodská v ceně 12,5 milionů Kč, na ostatní bloky je pro komplexní realizaci rekonstrukce plánováno po cca 45 milionech Kč na každý z bloků. Počítá se také se zásadní rekonstrukcí ubytovacích prostor na internátu Dobrovského 27/C, kde bude ubytování buňkovým způsobem, obdobně jako nyní na Chodské. Finanční prostředky na první fázi rekonstrukce (31 milionů Kč) jsou již ve střednědobém plánu alokovány, dalších 68 milionů Kč je zatím uvedeno v kolegiem ministra obrany projednané „Koncepti vzdělávání personálu resortu obrany” (v červnu 2005) a je potřebné je zakotvit do střednědobého plánu 2007–2012.

Z akcí, které jsou nyní zahajovány, je nejvíce aktuální zahájení opravy bloku B1 internátu Chodská a zpracování projektové dokumentace bloku A2, který se bude rekonstruovat v roce příštím. Již v průběhu prázdnin se začnou realizovat stavební úpravy na bloku B1 v hodnotě 48 milionů korun. Bude se jednat o opravy střechy, balkonů, sociálních zařízení, pokojů, kuchyněk, chodeb a schodišť. Proběhne výměna všech dveří, kompletní rekonstrukce elektroinstalace a slaboproudu, ústředního vytápění včetně měření a regulace. S rekonstrukcí ve stejném rozsahu na bloku A2 se počítá v roce 2006 v celkovém finančním objemu 48,5 milionů korun.

V rozkaze rektora UO č. 41/2005 bylo avizováno zahájení stavebních úprav v budově Kounicova 44. Čeho se budou týkat?

V druhé polovině příštího měsíce se za plného provozu začne s některými stavebními úpravami v této budově. Předpokládaná hodnota stavebních úprav je 40,6 milionů Kč vč. DPH a práce by měly být prováděny do 30. 8. 2006. Půjde o úpravy střechy, vstupního schodiště, chodeb, dlažeb, okapových chodníků, zámečnických konstrukcí, repase a nátěry vnitřních dveří, obkladů a části obvodového pláště budovy. Rekonstruováno bude ústřední vytápění a výměňková stanice, elektroinstalace a zdravotnická. Rekonstruovány budou také aula 50, posluchárna 229 a učebny č. 119, 123, 148, 152, 156, 181, 185, 197 a 200 včetně učeben č. 201 až 205. Dále budou provedeny stavební úpravy v prostorách CKIS, druhá serverovna včetně úprav vzduchotechniky.

Dostane se v rekonstrukčních plánech i na budovu „rohliku”?

V současné době se zpracovává projektová dokumentace a v roce 2006 se pro-
(Pokračování na str. 9)

(Dokončení ze str. 8)

vede rekonstrukce objektu Kounicova 65, která předpokládá výměnu kovových oken v levé části budovy (bytovky), stávající prosklené stěny u centrálního schodiště, kompletní rekonstrukci rozvodů kanalizace a výměnu lapolu pro kuchyni. Dále budou realizovány nové stoupační rozvody studené a teplé vody a výměna potřebných zařizovacích předmětů (80 %). Je počítáno s kompletní rekonstrukcí elektroinstalace v 1., 2. a 3. nadzemním podlaží. Je plánována rekonstrukce vzduchotechniky ve varně a rekonstrukce ústředního vytápění (osazení termostatických hlavnic na radiátory, doplnění měření a regulace, nové termostatické ventily v bytovkách). Významnou částí projektu je vybudování parkoviště pro zaměstnance UO o kapacitě cca 80 aut. Situování nového parkoviště bude při ulici Hrnčířské rovnoběžně s Bjorsenovým sadem, včetně vybudování nové pojezdové brány, vjezdového a výjezdového turniketu pro čipové karty a vlastního oddělení parkoviště od budovy Kounicova 65 oplocením z důvodů bezpečnosti.

Jsmo svědky toho, jak civilní vysoké školy v Brně velkolepě budují nové objekty a modernizují učební základnu. Myslíte, že pro Univerzitu obrany v tomto směru nastanou také lepší časy?

Po dlouhém období, kdy pro vysoké vojenské školy byly vyčleňovány investiční prostředky na rekonstrukce v minimální a zcela nedostatečné výši, došlo konečně k zásadní změně. Celkový plánovaný objem finančních prostředků by měl umožnit výraznou modernizaci Univerzity obrany. Je ale potřebné, aby management Univerzity obrany trvale argumentoval ve prospěch již zařazených aktivit a usiloval o doplnění daného střednědobého úkolu o další potřebné akce a příslušné investice (např. v Hradci Králové). Nesmí dopustit převedení finančních prostředků schválených ministrem obrany ve střednědobém plánu 2006-2011 na jiné projekty.

**Za rozhovor poděkoval
Pavel Pazdera**

Ve dnech 20. až 24. června 2005 se konala nedaleko německého Kemptenu soutěž vojenských zdravotnických hlídek Humanitas 2005. Se čtyřmi německými a dvěma americkými družstvy si síly změnil i tým Fakulty vojenského zdravotnictví UO ve složení: velící důstojník – npor. MUDr. Zdeněk Antal, poddůstojník – prap. Jiří Tóth a mužstvo – prap. Jakub Kratochvíl a prap. Ondřej Piskač. A nebudu zastírat, že si vedl navýsost dobře.

Ale popořádku. Soutěž Humanitas má v Německu mnoholetou tradici. Koná se vždy pod patronací 4. velitelství vojenské zdravotnické služby v Bogenu, vždy v oblasti Bodanského jezera. Každý rok však vlastní organizace případně jinému útvaru v podřízenosti „čtvrtých“. Letos nás hostil jediný německý horský zdravotnický pluk, sídlící v Kemptenu. Soutěž prověřuje fyzickou kondici a vševojskové dovednosti soutěžících. Značný důraz je ale samozřejmě kladen na poskytování první pomoci a péči o zraněného v polních podmínkách.

A jak to tedy doopravdy vypadalo? První den měli soutěžící možnost seznámit se s obsahem jednotlivých disciplín. Bylo to důležité, protože pak při soutěži již nikdo neradil (a ani nenaznačoval). Cvičili jsme jak činnosti na které jsme běžně zvyklí, jako slaňování nebo manipulaci s ručními zbraněmi, tak i, pro nás, novinky – nikdy jsme například nenasazovali řetězy na německou polní ambulanci (něco mezi tatrovkou a dvanáctsettrojkou). Samozřejmě na čas. Program byl vcelku volnější.

Druhý den byl pro celkové umístění

klíčový. Jednalo se o přesun na čas podle mapy. Trasa dlouhá 22 km nás vedla malebnými vlnkami alpského podhůří. Zrychlený přesun byl přerušován soutěžními činnostmi na devíti kontrolách. Třikrát bylo třeba poskytnout první pomoc. Jednalo se o vtipně zahané scénky, věrně simulující skutečný naléhavý stav. Na dalších pěti rozhodovaly vojenské dovednosti (slanění, jízda na raftu, nasazování řetězů, přesun přes rokli na vodorovném laně). Kombinací těchto úkolů byl přesun zraněného (dobře živěného) vojáka na improvizovaných nosítkách a jako lahůdka automobil, který najel do minového pole.

Počasi přálo naháčům na břehu Bodensee, nikoliv vojákům navlečeným v polních stejnokrojích. Letní verze maskáčů bohužel do Hradce ještě nedorazila. K tomu samozřejmě nesená výstroj a výzbroj.

To byl bohužel problém a obávám se, že i ostuda – nepodařilo se nám totiž doma na soutěž získat rozumné batohy (Bergeny nebo alespoň 30litrové tlumoky). Malá polní by nestačila pojmut povinnou výstroj a s velkou bychom daleko nedošli.

(Pokračování na str. 13)

Celkový přehled o investičních akcích zařazených do střednědobého plánu 2006–2011 a akcí realizovaných v roce 2005 je uveden v tabulce (částky v milionech Kč)

Název investiční akce	ISPROFIN	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Rekonstrukce internátu blok B1 – Chodská 17	207 750 0104	47,0						
Rekonstrukce objektu Kounicova 44	207 750 0106	40,0						
Rekonstrukce internátu blok A2 – Chodská 17	207 822 0101	1,5	48,5					
Rekonstrukce velitelství UO – rozpočet	207 822 0102	23,5						
Výstavba objektů UO – I. etapa	207 822 0103	15,0	36,5	126,5	131,3	114,0		
Rekonstrukce internátu blok A3 – Chodská 17	207 822 0104				1,5	48,5		
Rekonstrukce internátu blok A1 – Chodská 17						1,0	14,0	35,0
Rekonstrukce internátu Dobrovského 27/C							3,0	28,0
Rekonstrukce internátu blok B2 – Chodská 17							0,3	45,0
Rekonstrukce velitelství UO – Kounicova 65							0,4	15,0
Výstavba objektů – II. etapa				10,0	67,2	65,0	215,0	106,5
Výstavba a rekonstrukce infrastruktury UO		127,0	85,0	136,5	200,0	228,5	232,7	229,5

Přijímací testy z angličtiny - změny k lepšímu

Začátkem května proběhly na Univerzitě obrany přijímací zkoušky pro uchazeče o studium na Fakultě vojenských technologií. Letošní rok byl zlomový z hlediska testu z anglického jazyka – poprvé se totiž objevil test nového formátu.

Původní formát byl zvolen tak, aby testoval pouze gramatiku a slovní zásobu. U celkem 60 testových položek, kde každá správná odpověď byla hodnocena jedním bodem, byla použita testovací technika výběru ze čtyř možností (MCQ neboli multiple choice question).

Nový formát sice zachoval počet položek, došlo ale ke změně kvalitativní: vedle gramatiky a slovní zásoby je testována i dovednost čtení. Nabízí se jistě otázka, proč změna v testu není radikálnější, proč nejsou testovány i jiné jazykové dovednosti (tj. poslech, psaní a mluvení) či proč se formát testu více neblíží formátu zkoušek podle normy NATO STANAG 6001.

Vysvětlení vyžaduje poněkud komplexnější přístup. Volba formátu je totiž, bohužel, více než na požadavcích jazykových odborníků závislá na celkovém průběhu přijímacích zkoušek. Jejich písemná část již tradičně probíhá paralelně ve dvou největších posluchárnách na KŠ 5A a 5B. Test z anglického jazyka navazuje na test z matematiky a fyziky a je na něj vyčleněna hodina čistého času. Což v praxi – po odečtení času nezbytného pro vyplnění potřebného dotazníku (cca 5 minut) a času nutného pro instruktáž o průběhu testu (cca 10 minut) – znamená, že čistý čas je redukován na 45 minut. V tomto časovém limitu se má ukázat, jak na tom kandidáti studia na FVT z angličtinou jsou. Do hodiny po ukončení testu je pak potřeba odevzdat výsledky konvertované z šedesáti na dvacetibodovou stupnici. Na jednu posluchárnu je vyčleněno 5 až 6 učitelů, aby mohl být zachován normální režim výuky denního studia. A to až doposud nebyl ani při naplnění maximální kapacity obou poslucháren (tj. 128 míst, sedí-li kandidáti kvůli snížení rizika opisování ob jedno místo) úkol extrémně náročný. Původní formát testu byl totiž do maximální možné míry praktický. Praktický pro tým lidí, kteří museli spolehlivě vyhodnotit až 128 testů. To v praxi znamenalo, že formát využíval pouze techniky výběru z daných možností, kde při opravování nemohla nastat diskutabilní odpověď – byla to buď možnost a, b, c, nebo d. A soubor 60 položek testujících znalosti gramatiky a slovní zásoby angličtiny v rozsahu učiva středních škol takovéto kritérium určitě splňoval.

Jenže komunikativní přístup k výuce cizích jazyků vede i ke komunikativnímu přístupu k testování, což převedeno do praktické roviny znamená, že testy nezajímá, co kandidát o jazyku ví, ale jak jeho prostřednictvím umí komunikovat. Jak rozumí tomu, co čte, jak rozumí nějaké promluvě a jak sám umí mluvit, jak umí psát. Z tohoto hlediska předchází formát přestal vyhovovat našim aktuálním potřebám a změny byly naprosto nezbytné.

Je ale otázkou, jak se potřebné změny mohou „vejít“ do výše uvedené organizační struktury přijímacích zkoušek. Tak pokud bychom například chtěli testovat dovednost poslech, šlo by jen o to využít určitého počtu položek pro poslech za použití stejné techniky MCQ, což z hlediska tvorby testu není problém. Neřešitelný problém by ale nastal s použitím audiovizuální techniky a s akustikou obou poslucháren, což by na celkovou spolehlivost testových výsledků mělo velmi negativní dopad. Možnost rozdělit studenty do jazykových laboratoří by byla rovněž naprosto nereálná.

U testování dovednosti psaní a mluvení zase narazíme na již zmíněnou časovou dotaci, v rámci které je nemyslitelné při průměrném počtu kandidátů 100 na den ani provést test z mluvení, ani spolehlivě vyhodnotit test z psaní.

Co tedy tvůrcům testu zbývá? Buď se mohou snažit od základu změnit průběh přijímacích zkoušek tak, aby mohli testovat jazykové dovednosti podle odborných požadavků, nebo se spokojí s kompromisem a v rámci stávajícího systému začlení pouze dovednost čtení. Není těžké uhadnout, která z obou alternativ je momentálně schůdnější, i když za zvážení by určitě stála i možnost úpravy organizace zkoušek. Začleněním testování dovednosti čtení je celkový obraz o úrovni kandidátovy schopnosti komunikovat v angličtině o něco reálnější, i když zdaleka ne úplný.

Co tato změna znamená v praxi? Projeví se například v tom, že testovací technika MCQ již nestačí. Aby pohled na kandidátovu schopnost číst v angličtině byl co možná nejkompexnější, je nutno zapojit i další techniky, např. otázky s otevřenými odpověďmi. Ty by ale na druhé straně mohly zkomplikovat vyhodnocování správných odpovědí. Existují ovšem metody, jak toto omezení do velké míry eliminovat.

Nejdůležitější z nich je týmová práce. Na tvorbě a vývoji testu se podíleli tři členové Katedry jazyků Fakulty vojenských technologií speciálně vyškolení v oblasti jazykového testování. První verze byla těmito odborníky připomínkována, upravena a poté byla po dohodě s jedním

armádním jazykovým centrem pretestována (pilotována) na reprezentativním vzorku populace. Najít vhodné kandidáty pro pretestaci není nikterak lehký úkol: kromě potřebné jazykové úrovně a jejich dostatečného počtu je třeba klást velký důraz i na zamezení úniku informací o testu, proto musí být z pretestace vyloučeny např. všechny střední školy, protože z jejich absolventů se právě rekrutují možní uchazeči o studium na UO. To celý proces pretestace nesmírně komplikuje. Vedle údajů potřebných pro statistickou analýzu jednotlivých položek testu (pomocí programu ITEMAN) byla při pretestaci sledována i reálnost časového limitu a posloupnost jednotlivých úkolů. S kandidáty byla po ukončení testu rovněž vedena diskuse o možných problematických místech testu. Pomocí položkové analýzy byly vyhodnoceny základní parametry (spolehlivost testových výsledků, citlivost jednotlivých položek, obtížnost atd...). Veškeré takto získané údaje o testu vedly k jeho finálnímu úpravám a teprve poté mohl být test odevzdán do tisku.

Další z výše uvedených metod je monitorování. Při samotném průběhu přijímacích zkoušek byl proces opravování důsledně monitorován a případné nejasnosti nebo komplikace byly opět řešeny konzistentně, aby byla zajištěna spolehlivost testových výsledků. Vše proto daleko více časově náročné a ne vždy se podařilo vejít do času k tomu vymezenému. Je otázkou, zda není tlak na rychlé odevzdání testových výsledků zbytečný a zda by nebyla možná menší organizační úprava vedoucí k odstranění časového presu při práci testerů.

Výsledný test klade na uchazeče větší nároky a je lepším obrazem jejich schopnosti komunikovat v angličtině. Při rostoucí kvalitě výuky angličtiny na středních školách a stále se zvyšujícím počtu uchazečů s maturitou z angličtiny je to naprosto nevyhnutelnost. Proto jistě nepřekvapí, že i přes větší náročnost testu nebyla letos v porovnání s loňským rokem procentuální úspěšnost výrazně nižší (vloni 78 %, letos 69 %). Výrazně se ale letos snížilo procento uchazečů hodnocených známkou 1 (vloni 27 %, letos 8 %), což samozřejmě může být dáno samotnou úrovní vstupních znalostí letošních uchazečů, do určité míry to ale souvisí i s lepší schopností letošního testu diferencovat mezi výbornými a průměrnými studenty.

Pokud výsledky testu rozhodují o osudech lidí, mohou se stát silnou zbraní. Jakékoliv špatné interpretování těchto výsledků či dokonce jejich zneužití je netické a nebezpečné. Pracovníci Katedry jazyků FVT UO jsou si plně vědomi důležitosti, jakou přijímací testy z angličtiny mají, a jakkoli je jejich tvorba procesem odborně i časově náročným, přistupují k ní s potřebnou erudicí a náležitou zodpovědností.

PhDr. Eva Složilová, K-264

BATLS/BARTS v české armádě po pěti letech

Případy hromadných neštěstí, katastrof i válečné ztráty znamenají nepoměr mezi potřebou a možnostmi poskytování adekvátní pomoci raněným. Ošetřování většinou vychází z omezených zdrojů nejen materiálních, ale i personálních. Z důvodů zachování jednotných postupů byl ve zdravotnické službě armády Velké Británie zaveden kurz BATLS/BARTS (Battlefield Advanced Trauma Life Support / Battlefield Advanced Resuscitations Techniques and Skills).

Vypracované postupy neodkladné péče v polních podmínkách vycházejí z principů ATLS (Advanced Trauma Life Support) vypracovaných ve Spojených státech amerických. Jedná se o kurz, který bere na zřetel specifické podmínky za bojových situací a okolností vzniku zdravotnických ztrát. Potřeba vzdělávat zdravotnický personál v této oblasti vedla k zavedení kurzu ve všech zdravotnických službách armád členských států NATO a tuto metodiku využívá například i zdravotnická služba armády Austrálie, Jihoafrické republiky a Izraele. Vše se řídí základní myšlenkou – snižování počtu úmrtí.

Šance na přežití se značně zvyšují po přijetí do polní nemocnice. Ve vojenských podmínkách je limitujícím faktorem čas, který je odvozen od vzdálenosti rozmístění nemocničních zařízení od přední linie. Proto je důležité raně správně ošetřit a poskytnout jim podporu životních funkcí ještě v přednemocniční fázi. Kromě měnění se konceptu rozmístění chirurgických týmů na bitevním poli je důležité, aby každý příslušník zdravotnické služby měl základní dovednosti v zabezpečení základních životních funkcí a uměl je použít v době, než se zranění dostanou do zdravotnického zařízení chirurgického profilu. Navíc v dnešní době musíme počítat nejen se zraněními, která způsobují moderní zbraňové systémy (střelná

poranění, polytraumata, zranění způsobená účinky tlakových vln), ale i se zraněními nebojovými (hromadná neštěstí a katastrofy, autonehody).

Fakulta vojenského zdravotnictví Univerzity obrany v Hradci Králové pořádá kurzy BATLS/BARTS pro zdravotnický personál AČR od roku 1999. Školení je určeno nejen pro lékaře a střední zdravotnický personál AČR účastníci se zahraničních misí, ale i pro pracovníky posádkových ošetřoven a vojenských nemocnic. Katedra všeobecného lékařství a urgentní medicíny je jediným školicím centrem v oblasti neodkladné péče v polních podmínkách v AČR.

Kurz BATLS/BARTS ve standardním provedení probíhá jako dvoudenní intenzivní zaměstnání vyžadující aktivní účast frekventantů. Ti obdrží jeden měsíc před zahájením kurzu základní manuál. Po četných připomínkách frekventantů kurzů došlo k prodloužení zaměstnání na tři dny vzhledem k náročnosti probírané tematiky. Důraz ve výuce uvedené problematiky je kladen na komunikaci a na výměnu praktických zkušeností a na procvičování potřebných dovedností v malých skupinách. Výuka je velmi náročná a vyžaduje koncentrované nasazení nejen studentů, ale i instruktorů.

Kurz BATLS/BARTS se soustřeďuje na výuku těchto dovedností:

1. Přístup ke zraněnému a jeho vyšetření.
2. Vyšetření hlavy a krku, naložení krčního límce při možném poranění krční páteře se zdůrazněním její správné fixace.
3. Nechirurgické zabezpečení dýchacích cest.
4. Chirurgické zabezpečení dýchacích cest se zřetelem na fixaci krční páteře – trysová insuflace kyslíku plastikovou kanylou přes krikothyroidní membránu a chirurgická krikothyroidotomie s vložením malé tracheostomické kanyly (5-7 mm).
5. Punkce a drenáž hrudníku.
6. Kanylace a preparace periferní žíly.
7. Otáčení, ukládání a vyšetřování zraněného s poraněnou páteří (Log Roll),

(SCOOP rám).

8. Řešení konkrétních simulovaných poranění a polytraumat s využitím dostupných prostředků a pomůcek (Mouflage).

9. Třídění hromadných ztrát (Triage).

Kurz se skládá z:

1. Lekcí.
2. Návuku praktických dovedností.
3. Přezkoušení testem.
4. Přezkoušení při simulaci reálných situací – muláže (Mouflage).

Student podrobující se přezkoušení musí splnit dvě rozhodující kritéria: úspěšně zvládnout písemný test (T) a složit praktickou zkoušku – muláž.

Pro BATLS má test 50 otázek, pro BARTS 35 otázek. Test trvá 45 minut a muláž 7 minut. Úspěšnost testové části přezkoušení je podmíněna minimálně 75 % správností odpovědí. Opravnou muláž (RM) lze skládat v den přezkoušení. Pokud ale adept úspěšně prošel muláží a chyboval v testu, má možnost napsat opravný test (RT) do 1 měsíce.

Od listopadu 1999, kdy proběhl první kurz tehdy ještě na VLA JEP, do 31. 12. 2004 se 48 kurzů BATLS/BARTS zúčastnilo 599 účastníků – 345 lékařů a 254 pracovníků se středním odborným zdravotnickým vzděláním. Úspěšných bylo 69 % lékařů, kurz pro střední zdravotnický personál úspěšně dokončilo 65 % zdravotníků.

Platnost certifikátu kurzu je šest roků pro kurz BATLS a čtyři roky pro kurz BARTS. Právě proto, že letos končí platnost některých certifikátů, je do Plánu kurzů a odborných stáží vojenské zdravotnické služby v akademickém roce 2004–2005 zařazen kurz s označením R-BATLS/BARTS (Retention-BATLS/BARTS). Cílem je zopakovat a prohloubit vědomosti z oblasti neodkladné péče v polních podmínkách a procvičit praktické dovednosti u akutních stavů v polních podmínkách. Základním předpokladem pro zařazení do tohoto kurzu je úspěšné předchozí absolvování kurzu BATLS/BARTS. Na lednový termín se přihlásil pouze jeden lékař. Kurz byl zrušen, protože výuka probíhá při minimálním počtu 12 účastníků. Doufám, že podzimní termín kurzu bude dostatečně uchazečů naplněn tak, aby mohl proběhnout. Lékaři i ostatní zdravotničtí pracovníci si musí uvědomit nezbytnost pravidelného školení a výcviku zejména v oblasti neodkladné péče, kde každý chybný krok může mít katastrofální následky.

**Plk. MUDr. Radovan Matoušek,
Katedra všeobecného lékařství
a urgentní medicíny FVZ**

V průběhu 8. mezinárodního veletrhu obranné a bezpečnostní techniky IDET 2005 se konalo pod hlavičkou CATE osm specializovaných konferencí a seminářů, které jsou nedílnou součástí systému vědeckých konferencí v Armádě České republiky.

Vědecká konference CATE, jejíž název vyplývá ze zkratky slov Community – Army – Technology – Environment (v českém překladu Společnost – Armáda – Technika – Životní prostředí), tvoří nosný pilíř odborného doprovodného programu Mezinárodního veletrhu obranné a bezpečnostní techniky IDET. Nad jejími dílčími částmi přebírají pravidelně záštitu vedoucí funkcionáři resortu obrany. Se vstupem České republiky do NATO je CATE zařazována do seznamu akcí NATO/PfP a je tak otevřena stejně členským zemím Severoatlantické aliance.

V tomto čísle vám přinášíme bližší pohled na čtyři z osmi konferencí.

Zvládání krizí s podporou obranného průmyslu

Katedra ochrany obyvatelstva Fakulty ekonomiky a managementu UO společně s Asociací obranného průmyslu České republiky a Veletrhy Brno, a. s., pořádala tuto mezinárodní konferenci 4. května 2005 pod záštitou ministra obrany ČR, prezidenta Asociace obranného průmyslu ČR a rektora Univerzity obrany. Hlavním

Rašínovy vysoké školy v Brně prof. Ing. Vladimír Klaban, CSc.

Simulace a distanční vzdělávání

Konference proběhla ve dnech 4. a 5. května 2005 v Business centru BVV v pavilonu E. Jejím manažerem byl pplk. Ing. Vlastimil Malý, CSc. z Katedry automatizovaných systémů velení a informatiky Fakulty vojenských technologií UO, která společně s doc. Ing. Vladimírem Vrábem, CSc. z Centra simulačních a trenážerových technologií konferenci organizovala.

Konference měla dva odlišné téma-

Poděkování si zaslouží také sponzoři – společnosti PVT, Giunti Labs a Expertia.

VIII. odborný seminář Materiály a technologie ve výrobě speciální techniky

Katedra materiálů a technologie speciální výroby Fakulty vojenských technologií UO pořádala pod vedením vedoucího katedry prof. Ing. Vojtěcha Hrubého, CSc. a vedoucího manažera konference doc. Ing. Miroslava Pospíchal, CSc. svůj již osmý odborný seminář zaměřený do oblasti materiálů a technologií využíva-

Ohlédnutí za konferencí CATE 2005

manažerem konference byl doc. Ing. Rudolf Horák, CSc.

Jejími hlavními cíly bylo především zabezpečit výměnu informací mezi českým obranným průmyslem (ČOP) a složkami bezpečnostního systému ČR k přípravě preventivních opatření pro řešení mimořádných nebo krizových situací a minimalizaci jejich následků, připravit prostředí pro poskytnutí informací vybranými ministerstvy představitelům ČOP o očekávaných aktivitách obranného průmyslu ve prospěch řešení bezpečnosti ČR a prezentovat potřeby, způsoby a metody přípravy občanů ČR pro výkon funkcí ve veřejné správě v oblasti krizového managementu a pro společnosti sdružené v AOP.

Konference se zúčastnilo 105 účastníků, kteří zaslali k publikaci 37 příspěvků, z nichž byla v průběhu konference větší část prezentována. Na konferenci byli přihlášení se zajímavými příspěvky také kolegové z Rumunska, kteří se, bohužel, nedostavili. Mezi vzácné hosty, kteří byli přítomni v jednacím sále, patří především zástupce Ředitelství Odboru vyzbrojování MO ČR Ing. Jiří Matějovič, ředitel Odboru ochrany obyvatelstva MV-GR HZS ČR plukovník Mgr. Bohumír Martínek, prezident Asociace obranného průmyslu ČR RNDr. Jiří Hynek, technologický manažer výzkumu a vývoje Evropské obranné agentury v Bruselu Ing. Pavel Černý, CSc. a prezident České komory krizových manažerů a rektor

tické bloky: Simulace a e-Learning. Tomu odpovídaly i cíle této akce: vyměnit si zkušenosti a informace z využívání počítačové simulace boje k výcviku a vzdělávání vojenských profesionálů a informovat účastníky o stavu a možnostech rozvoje distančního vzdělávání a metody e-Learningu při přípravě vojenských profesionálů. V každém tematickém bloku proběhly dvě sekce.

Konference se celkem zúčastnilo 69 účastníků, z toho ze zahraničí jich přijelo 25: Německo vyslalo dva odborníky, Itálie a Polsko tři, Rumunsko čtyři, Bulharsko a Litva po jednom a Slovensko jedenáct.

Konferenci zahájili úvodními referáty pplk. RNDr. Dalibor Procházka, CSc. z CSTT Brno a pplk. Ing. Zdeněk Rýpar ze sekce KIS MO Praha. Mezi vzácné hosty, kteří se této konference zúčastnili, můžeme považovat zejména Fabrizia Cardinali, CEO významné italské společnosti Giunti Labs, která se specializuje na vývoj softwaru pro e-Learning a současně je to nejvýznamnější evropská společnost podílející se na tvorbě normy SCORM, a Waltera F. Ullricha, vydavatele evropské verze známého časopisu MS&T.

Na konferenci zazněla řada velmi zajímavých příspěvků ať už ze zahraničí, nebo od nás. Byly navázány kontakty s učiteli a vědeckými pracovníky z řady institucí a zemí. Pracovníci italské společnosti Giunti představili nejnovější produkty pro projektování a provoz výukových e-Learningových systémů.

ných při výrobě speciální techniky.

Seminář, který proběhl 5. května 2005, byl určen pro odborné technické pracovníky MO a útvarů AČR, pro vědecko-výzkumné pracovníky výzkumných ústavů a vojenských i civilních vysokých škol, pro studenty Univerzity obrany věnující se problematice materiálů a technologií a pro pracovníky výrobních a opravárenských podniků.

Zúčastnilo se ho 60 odborníků, z toho bylo pět z ostatních zemí EU. Sešlo se 23 příspěvků, které byly otištěny ve sborníku semináře. Osm příspěvků bylo autory předneseno a účastníky semináře diskutováno.

Stěžejním obsahem semináře byla prezentace aktuálních výsledků výzkumu odborných pracovišť v oblasti materiálů a technologií speciální výroby, které se aplikují především při realizaci dodávek technických zařízení pro AČR.

(Pokračování na str. 13)

HUMANITAS 2005

(Dokončení ze str. 9)

Naštěstí nás nechali používat naše civilní kletry. Ale jen těžko se nám vysvětlovalo, že kvalitní vybavení v naší armádě je. Všichni prostě předpokládali, že jako mezinárodní reprezentace získáme to nejlepší, co je k dispozici. Také se divili, že nemáme nosný systém.

První den jsme zvítězili (body 202/220, nejrychlejší přesun, na čele ve všech disciplínách) s náskokem 20 bodů na další tým. Tím jsme také samozřejmě získali první pozici mezi mezinárodními týmy.

Třetí den závod vrcholil stran fyzické náročnosti. Odehrál se totiž biatlon. Úkolem bylo co nejrychleji uběhnout 5kilometrový okruh, po 1,5 a pak 2,5 km byla zařazena střelba s pistolí a útočné pušky (5 a 5 ran, za každý nezásah + 20 s do celkového času). Tuto etapu jsme

zvládli jako druzí za německým týmem. Naše umístění na čele obou kategorií to však neohrozilo. Velmi příjemná byla po závodě možnost více se seznámit s německými zbraněmi formou další střelby, již mimo soutěž.

Poté, co nás nechali chvíli vydechnout a zrestaurovat se, následovalo slavnostní vyhlášení, vedené generálem – lékařem Dr. Wittkovským.

Společenský Freundschaftsabend se nesl v přátelském duchu, nechyběla ani legrace. I zde jsme se, věřím, prezentovali dobře. Ráno jsme odjžděli neradi a bohatší o řadu dobrých kamarádů – kolegů.

Na závěr je na místě poděkovat nejen našemu velení za střeleckou přípravu, ale i profesorů Fuskovi, který nám zajištěním přesunu zkoušek mimo termín soutěže umožnil takto čestně reprezentovat Fakultu vojenského zdravotnictví a Univerzitu obrany.

Prap. Jiří Tóth

Válka ve fotografiích

Nakladatelství REBO přineslo k 60. výročí osvobození Československa na pulty knihkupectví výpravou knihu *Druhá světová válka ve fotografiích* autora Davida Boyle. Kniha obsahuje na 900 autentických fotografií s informačními popisky, které mapují průběh bojů na všech důležitých frontách: od ledových moří polárního kruhu přes ruské stepi a pouště severní Afriky až po džungle jižního Tichomoří. Je doplněna o rozšířený rejstřík a srozumitelný historický komentář, který vysvětluje historické pozadí a hlavní události této hrůzné války.

Kniha je rozdělena do dvou částí: první mapuje boje v Evropě a druhý v oblasti Tichého oceánu. Fotografie ukazují nejen samotné boje, ale i situaci před zahájením bojů a těsně po jejich skončení. Mnoho fotografií nebylo za války kvůli cenzuře vůbec publikováno a byly zveřejněny až po skončení války.

Fotografie v této knize neukazují jen vojáky a bojiště, tanky a letadla, generály a diplomaty, ale i koncentrační tábory a továrny, dělníky a uprchlíky, staré lidi, ženy a děti, kteří se také stali cíli v přední linii. Před oči veřejnosti se tak dostávají záběry nejen hrůzy válečné vřavy, ale také děsivé důsledky bojů a bombardování.

Kniha je vázaná, má 600 stran a stojí 795 Kč.

– vili –

Připravují se dvě odborné konference

Dne 15. září 2005 se na Univerzitě obrany uskuteční hned dvě významné konference. Katedry jazyků obou brněnských fakult Univerzity obrany ve spolupráci se vzdělávací agenturou GRAPA Brno, s.r.o. pořádají mezinárodní konferenci na téma *Odborný jazyk na vysokých školách nefilologického zaměření*. Ve stejný den Katedra matematiky a Katedra fyziky Fakulty vojenských technologií UO zve odborníky na IV. konferenci o matematice a fyzice na vysokých školách technických. Tato akce je pořádána ve spolupráci s brněnskou AKADEMÍÍ, o.p.s.

Ohlédnutí za . . .

(Dokončení ze str. 12)

Stejně jako v předchozích letech byl seminář přínosem pro AČR v prezentaci výsledků výzkumu odborných pracovišť, v seznámení odborné veřejnosti s novými poznatky a informacemi o aplikaci materiálů, technologií a zabezpečení jakosti při výrobě speciální techniky, při předání a zpřístupnění domácích i zahraničních zkušeností z těchto oblastí a v navázání kontaktů a spolupráce při řešení odborných problémů.

Ekonomika, logistika a ekologie v ozbrojených silách

Tato mezinárodní konference, jejímž hlavním manažerem byl Ing. Miroslav Cempírek, CSc. se uskutečnila 4. května 2005 a byla pořádána pod záštitou náměstka ministra obrany pro ekonomiku RNDr. Pavla Štalmacha, MBA.

Největší tíhu v přípravě a realizaci tohoto setkání nesli zejména příslušníci Katedry logistiky, Katedry ekonomie a Katedry služeb logistiky Fakulty ekonomiky a managementu UO.

Zahájení konference provedl plk. doc. Ing. Petr Hajna, CSc. - proděkan pro studijní a pedagogickou činnost FEM. V úvodním vystoupení se zabýval současnými ekonomickými možnostmi armády, předpokládanými trendy dalšího vývoje a související problematikou v logistice a ekologii. Otázky ekonomických aspektů a jejich dopady na činnost armády přednesl ve svém příspěvku náměstek ministra obrany pro ekonomiku, který zároveň předal účastníkům konference pozdrav

ministra obrany JUDr. Karla Kühnla.

Mezi další významné hosty patřili ředitel sekce podpory MO brigádní generál Ing. Pavel Jevula, hlavní ekolog resortu obrany Ing. Petr Kozel, CSc., Ing. Jozef Rychtel, Ph.D., plk. Ing. Jaroslav Řeha a pplk. Ing. Luděk Hradecký. Kromě těchto významných hostů se konference zúčastnila celá řada dalších osobností z ČR i ze zahraničí: celkem 120 účastníků. Jednalo se o hosty ze Spojených států amerických, Slovenska, Bulharska, Belgie, Litvy a Ruské federace. Mezi účastníky z ČR patřili odborníci z Nejvyššího kontrolního úřadu, Masarykovy univerzity Brno, Vysokého učení technického Brno, Velitelství sil podpory a výcviku, Velitelství společných sil, Univerzity obrany a dalších institucí.

Na konferenci vystoupilo celkem 17

diskutujících. Přednesené příspěvky byly zaměřeny k trendům dalšího rozvoje logistiky AČR, problematice efektivnosti vynakládaných prostředků, plnění úkolů v oblasti ochrany životního prostředí a prezentaci výsledků vědecké a výzkumné práce, které souvisely s tematikou konference. Byly přednášeny experty v oborech, které tvořily předmět konference, profesory, docenty a učitelé vysokých škol a armádními představiteli. I přes velký zájem nemohli z časových důvodů vystoupit další účastníci konference.

Zájem o konferenci potvrdil význam problematiky ekonomiky, logistiky a ekologie, potřebu výměny informací a prohlubování vzájemné spolupráce i v dalších letech.

Ing. Vilém Lipold,
za použití textů manažerů konferencí

Pplk. Balla podepisoval svoji první knihu

V úterý 14. června 2005 odpoledne byla v knihkupectví Dobrovský – Beta velká sláva. Odborník na velkorážové zbraně a pedagog Univerzity obrany pplk. doc. Ing. Jiří Balla, CSc. zde podepisoval svoji prvotinu *Kanóny a houfnice pozemního dělostřelectva*.

Všechny přítomné přivítal pověřený děkan Fakulty vojenských technologií pplk. Róbert Jankových a několika slovy představil pplk. Jiřího Ballu. „Takovéto knihy dokazují, že Fakulta vojenských technologií patří k rodinnému stříbru armády a Univerzity obrany,“ zdůraznil děkan Jankových.

Následně se slova ujal sám autor a poděkoval za podporu fakultě, kolegům a své rodině. Pak již podplukovník Balla usedl za psací stůl a vzal pero do ruky, aby mohl vepsat věnování do knih, které mu předkládala dlouhá řada zájemců včetně děkana FVT.

Knihy *Kanóny a houfnice pozemního dělostřelectva*, kterou vydalo

nakladatelství DEUS Praha, se zabývá jednou významnou skupinou hlavních zbraní, historicky vyvinutou z mechanických válečných strojů používaných římskými legiemi nebo obránci Syrakus.

Účelem knihy je seznámit čtenáře s principy konstrukce nejrozšířenějších dělostřeleckých zbraní – houfnic, kanónů a kanónových houfnic. Po přečtení této knihy se čtenář nestane odborníkem na dělostřelecké zbraně, ale získá pohled na to, co patří k dělu, jaké jsou současné parametry těchto zbraní a bude se moci orientovat ve spleti různých zaručených zpráv, které se občas objeví v tisku nebo jiných sdělovacích prostředcích.

Knihy je kromě předmluvy rozdělena do 14 kapitol, které jsou zaměřeny na úvod do problematiky, historii, princip činnosti, střelivo používané v dělostřeleckých zbraních a jsou zde rovněž probrány hlavní konstrukční skupiny děl. V závěru následuje přehled vybraných děl, která stojí za pozornost nebo se nějakým způsobem zapsala do historie. Příložený anglicko-český slovník pomůže čtenáři v orientaci při četbě cizí literatury.

I když byla řada zájemců o podpis dlouhá, pplk. Balla si našel chvíli a poskytl redakci krátký rozhovor.

Pane podplukovníku, vydáváte svoji první knihu, budou následovat další?

Rád bych napsal další. Právě dokončuji společně s profesorem Popelínským (autor mnoha populárních knih o zbraních a pedagog Univerzity obrany – pozn. redakce) knihu *Zbraně vysokých kadencí* a vyjít by měla v září nebo říjnu. Kromě ní bych chtěl napsat i další knihy, které se budou opět týkat velkorážových zbraní.

Co vás vedlo k napsání knihy o dělech a houfnicích?

V české ani v zahraničí literatuře není mnoho informací o této problematice, v některých publikacích jsou jen části tohoto rozsáhlého tématu, nikde však není podán ucelený pohled na problematiku velkorážových zbraní. Proto jsem se o tento pohled pokusil. Vyšší matematiky je tu minimum, čtenáři v ní najdou zejména vysvětlení konstrukčních prvků, dozví se něco z historie nebo například co se musí udělat pro zvýšení rychlosti střely.

Byl vám nějaký autor vzorem?

Ne, kniha podobného typu nevyšla zatím ani v České republice, ani v zahraničí. Většinou byla u velkorážových zbraní uvedena jen takticko-technická data a obrázky.

Jak jste získával materiál pro tuto knihu?

Musel jsem získat mnoho podkladů, ale na druhou stranu nutno přiznat, že jsem je sbíral dávno před tím, než vznikl nápad napsat tuto knihu. Například některé zahraniční materiály jsem získal v době, kdy jsem přednášel ve Velké Británii, některé jsem dostal od zahraničních návštěv ze Švédska nebo z Francie.

Děkuji za rozhovor.

Ing. Vilém Lipold

Střelecká soutěž v holandském Nijmegenu

Ve dnech 24. a 25. června 2005 se tým střelců UO ve složení por. Marek Šedivý, nprap. Martin Šebesta, prap. Petr Nemeš a Mgr. Radek Nedoma zúčastnil 20. ročníku střelecké soutěže Lt. Col. Schut Trophy, která se konala v holandském městě Nijmegen. Soutěže se účastnilo dalších 47 týmů ze sedmi států NATO.

Soutěž začala v pátek v podvečer samostatnou disciplínou *Falling Plates*. Jednalo se o rychlopalbu na krátkou vzdálenost na sadu asfaltových terčů, kdy proti sobě nastoupily dva týmy. Družstvo, které rychleji sestřelilo svou sadu asfaltových terčů, postupovalo do dalšího kola. V této disciplíně dosáhl tým UO vynikajícího 3. místa.

Soutěž pokračovala v sobotu svou hlavní částí. Ta se skládala ze střelby z pistole (Glock 17). Střílely se tři disciplíny na 25 metrů (1x na přesnost, 2x rychlopalba). Následovala střelba z pušky Diamaco C8 (kanadská verze pušky M16A1) v polohách leh, klek a stoj. Po celkovém vyhodnocení všech sobotních disciplín se tým UO v těžké konkurenci ostatních družstev, kdy výsledky byly velmi vyrovnané, umístil na skvělém 5. místě, když na celkově třetí tým ztratil pouhých pět bodů.

Vzhledem k tomu, že všichni členové týmu UO jsou aktivními střelci i ve svém soukromém životě, neztratili se ani v celkovém vyhodnocení jednotlivců. Z celkového počtu 164 střelců se umístili Mgr. Radek Nedoma na 4. místě, prap. Petr Nemeš na 20. místě, nprap. Martin Šebesta na 31. místě a por. Marek Šedivý na 39. místě.

Mgr. Radek Nedoma

POZVÁNKA

Zlatým hřebem letní hudební sezóny bude XIV. mezinárodní kytarový festival Brno 2005 od 7. do 12. srpna. Pořadatel a duše festivalu kytarista Vladimír Bláha přivede do Brna opět špičkové kytaristy jako Rafaela Andiu z Francie a duo Raula a Daniela Olmose z Mexika. Není bez zajímavosti, že v Mexiku existuje kytarová Akademie jako jedna z mála vysokých škol na světě specializovaná pouze na tento nástroj. Úvodní večer 7. srpna nabídne na Špilberku ojedinělý zážitek – noc flamenca.

Špilberk 2005 je název 6. mezinárodního hudebního festivalu, kde od 15. do 25. srpna na nádvoří hradu zazní série pěti koncertů. Dramaturgie je jako obvykle exkluzivní a jména skladatelů jako Beethoven, Čajkovskij a Mendelssohn-Bartholdy jsou doprovázena jmény interpretů jako je Pavel Šporcl a souborů jako Pražská komorní filharmonie, Nový curyšský orchestr a Státní filharmonie Brno.

Mezinárodní hudební festival Moravský podzim má 40 let. BBC Symphony Orchestra vystoupí poprvé v Brně v zahajovací den 21. září a následující dny budou zážitky neméně exkluzivní. Ruskou interpretační školu bude zastupovat Moskevský komorní orchestr a Moskevští sólisté a poprvé v Brně vystoupí exotická Filharmonie města Mexico s programem složeným ze skladeb latinskoamerických skladatelů.

MĚSÍČNÍK

Univerzity obrany

E-mail: listy@unob.cz

<http://www.unob.cz>

Pověřený vedoucí redaktor:

Pavel Pazdera

Sídlo redakce:

Kounicova 65, 612 00 Brno

Redakční telefon:

redakce: 973 442 636

Fax: 973 442 160

Předseda redakční rady:

pplk. RNDr. Antonín Müller, CSc.

Místopředseda redakční rady:

pplk. Dr. Miloš Dyčka, CSc.

Měsíčník vydává Univerzita obrany

MK ČR E 15403

Tiskne tiskárna Vydavatelská skupina UO

Redaktor: Ing. Vilém Lipold

Fotograf: Svatopluk Kouřil

Typografové: Marek Sobola

Ilona Rolcová

Nevyžádané rukopisy, kresby

a fotografie se nevracejí

Uzávěrka je 10. dne v měsíci

Brněnské shakespearovské dny uvedou divadelní představení přenesená z Purkrabství Pražského hradu na Špilberk. Do 30. července se bude uvádět Večer tříkrálový. V režii Viktora Polesného. Celou inscenaci provází hudba brněnského skladatele Miloše Štědrone vycházející z historických stylových období. Herci se doprovází na rytmické hudební nástroje a představitel jedné z postav je Moravan Oldřich Navrátil, známý z obrazovky např. ze seriálu Bylo nás pět nebo Jan Vlasák, který dlouho působil v Mahenově divadle. Od 31. července do 1. srpna bude uvedena inscenace Shakespearovi Šašci, kde bude účinkovat Martin Hilský a jeho hosté. Jako

pouliční divadlo můžeme označit Den Brna 12. srpna, kdy od 10.30 bude probíhat na Špilberku hodinová bitva o Brno. Švédové budou hrad dobývat současně z východní a západní strany a publikum bude se moci pohybovat jak na straně útočníků, tak i na bastionech obránců.

Mezinárodní festival pouličních divadel a hudebních skupin proběhne od 29. srpna do 2. září. Účastnit se ho budou soubory ze Slovenska, Austrálie, Španělska, Srbska a Polska. 2. a 3. září se na Špilberku bude konat Šermířský festival, skupiny historického šermu Rex a jejich hostů.

Dr. Vít Pospíšil

BVV

Veletrhy
Brno

Veletržní okénko

Co nabízí výstaviště v srpnu a září

Móda a zdravotnictví

Brněnský veletrh nezná letní sezónu. Od 23. do 25. srpna bude probíhat letní verze veletrhu STYL a KABO 26. mezinárodní veletrh módy. Jedná se o jediný veletrh, který se koná dvakrát do roka. Důvodem je střídání módních sezón odvislých od střídání ročních dob. Přes konkurenci podobných veletrhů v Duesseldorfu, Miláně, Florencii, Berlíně a Paříži brněnský veletrh pokrývá prostor od Polska, Maďarska a Rakouska směrem na východ. Na předchozím STYLU a KABO v polovině února byly prezentovány módní kolekce pro sezónu podzim a zima 2005/2006 za účasti 764 firem z 23 zemí a návštěvníci přijeli z 27 zemí. Na srpnovém STYLU a KABO se za 3 dny vystřídá 23 módních přehlídek a vystavovatelé budou prezentovat své kolekce pro jaro a léto 2006 formou denních módních přehlídek. Atraktivní bude beach show plavek a plážového oblečení ve vodní ploše mezi pavilony G1 a G2. Mezinárodní soutěž módních návrhářů TOP STYL DESIGNER má jako hlavní cenu částku 150 tisíc Kč a jedná se o vítěze z deseti pečlivě vybraných finalistů. Ti prezentují své práce během tří soutěžních přehlídek a v únoru zvítězil Pavel Jevula a jeho kolekce je nařčena jako reklama pro srpnový STYL a KABO. Na zahajovacím večeru bude pravděpodobně představen své kolekce návrhář Michael Wesetly z USA.

Od 13. do 16. září zažije svou premiéru Mezinárodní veletrh zdravotnické techniky, rehabilitace a zdraví HOSPIMedica Brno/Central Europe. Alternuje zdravotnický veletrh MEFA, který přechází na dvouletou frekvenci. Zdravotnictví je neuralgická sféra a doprovodný program bude mezinárodní kongres Důstojnost člověka ve stáří, nemoci a umírání a jedním z bodů bude diskutované téma euthanasie. MediForum spojí odborníky z různých oborů zabývajících se zdravotnictvím. Na organizaci se podílí Ústav biomedicínského inženýrství Fakulty elek-

trotechniky a komunikačních technologií VUT Brno, Farmaceutická fakulta Veterinární univerzity Brno a Lékařská fakulta Masarykovy univerzity Brno. Nejlepší příspěvek bude oceněn v soutěži O ceny generálního ředitele BVV. Neméně zajímavá bude expozice Centrum komplexní péče o nohy, za níž stojí Česká podiatrická společnost, která sdružuje lékaře, protetiky, obuvníky, pedikéry a další zájemce o problematiku nohy. Oba dva veletrhy stojí tedy za návštěvu.

Dr. Vít Pospíšil

Lístky na veletrh

Poslední týden v měsíci srpnu se tedy budou konat dvě tradiční módní výstavy: Mezinárodní veletrh módy STYL a KABO. Obě výstavy začínají 23. a končí 25. srpna. Na své si tedy přijdou především děvčata. Obzvláště, mohou-li, jako studentky Univerzity obrany, získat lístek za 1 korunu českou.

To si ale musíte nejpozději 7 dní před zahájením veletrhů (později objednávky nebudou vyřizovány) u paní Jarmily Klučkové (Kounicova 65, kancelář 131 ve 3. – rektorském – patře), telefonicky na 973 442 732 nebo e-mailem na adresu jarmila.kluckova@unob.cz – což doporučuji – objednat jmenovité potřebný počet vstupenek. Nezapomeňte uvést hodnotu, učební skupinu a kdo si lístky přijde vyzvednout (jeden vyzvedávající maximálně 10 lístků nebo pro jednu učební skupinu).

V září, od 13. do 19., bude na výstavní ploše probíhat Mezinárodní veletrh zdravotnické techniky, rehabilitace a zdraví HOSPIMedica Brno/Central Europe. Tento veletrh jsou vlastně staré známé veletrhy MEFA a REHA-PROTEX, jen pod jiným jménem. Změnou svého názvu se tato výstava zařadila do řetězce prestižních veletrhů s lékařskou a zdravotnickou tematikou „med by Messe Düsseldorf“, které jsou členy „medica group“ a konají se pod společným logem na území tří kontinentů – v Evropě, Asii a Americe.

– vili –

CESTA JIŽNÍ A STŘEDNÍ ASIÍ – 15. díl

Přejíždíme přes průsmyk do údolí. Mladý signalizuje, že někde dole je policejní kontrola. Mává a zastavuje menší autobus. Domlouvá s řidičem, že do Xigazé nás vezmou oni. Ve spěchu bereme všechny věci z kabiny. Vše je rozházené a navíc se smívá, je už hůře vidět. Autobus je přečpaný lidmi prakticky až po strop. Usedám na tvrdou desku vedle řidiče, řadičí páku mám mezi nohama, sousťedím se, abych nezavazela chodidlem při sešlápnutí plynu.

Silnice je prašná, přesto jedeme celkem rychle. Na asfalt najíždíme dva kilometry před Xigazé [čti: šigace], do druhého největšího města Tibetu. Na rozkopané křižovatce zastavujeme. Chvilí bloudíme přes staveniště až konečně o půl desáté zastavujeme u hotelu. Veškeré osazenstvo autobusu se ubytovává. Nabízejí, že nás zítra za 150 jüanů za osobu vezmou s sebou do Lhasy. Ubytování je drahé a jdeme hledat jinam. Po půl hodině hledání zastavujeme u malého hotelu. Ubytují nás v trojlůžkovém pokoji za 80 jüanů. Bereme. Pokojík je to jednoduchý, čtyři kovové postele vybavené prošivanými dekami. V hotelu lezu do spacáku. Mám zimnici a třesavku. Před tím odskakuji na WC. Jdu tmavou chodbou. Nasávám okolní vzduch, je mi jasné, že se k WC blížím. U výpusti pro úklid vstupují do temné místnosti. Rozsvěcují baterku (ještě že ji mám u sebe). Turecký záchod je podělaný, zvažují každý krok, předřepují a přidávám k velké hroudě. Záchod nesplachuje.

Ráno vstáváme brzy. Autobusové nádraží nacházíme celkem snadno. Lístek do Lhasy stojí 38 jüanů. Odjezd je ze dvora, kde se na malém prostoru tísní několik autobusů a mikrobusů. Místní zřízenec se nás ujímá, jedním okem kouká na zakoupený lístek a už ví, do kterého máme nastoupit. Nastupovat se začíná chaoticky. Po chvíli se systém stabilizuje – zavazadlo si každý přiváže na střechu, poté se celá nálož překryje provazovou sítí, aby se cestou něco neztratilo.

Údolím řeky Brahmaputry opouštíme město. Silnice je dále prašná, kroutí se po úbočích, překonává několik rozestavených mostů.

Lhasa

Do Lhasy přijíždíme kolem třetí hodiny odpoledne. Už na autobusovém nádraží nás odchyťávají hotelové dohazovači. Jeden nabízí rozumnou cenu, ale v malém hotýlku za autobusovým nádražím nás odmítají se slovy, že nesmějí ubytovat cizince. Ani sehnat lístky na Jadong na hranice se Sikkimem se stejně jako v Xigazé nedaří.

Vydáváme se k Potale. Palác Potala – symbol Tibetu, centrum lámaismu, je impozantní stavba, jedna z mála, co přežila „čínskou kulturní revoluci“. Bohužel,

je už po návštěvních hodinách. „Aspoň ji obejdeme,“ snažíme se v sobě tlumit pocit, že nás tady v Číně provází jen smůla. Vydáváme se tibetským kultovním způsobem po směru hodinových ručiček. Podél zdi, obkružující celý kopec Potaly, je jeden modlitební válec vedle druhého. Staří, chudě oblečení a špinaví Tibeťané poctivě roztáčeji každý z nich. Mladí v džínách za společenského hovoru občas z nudy některý roztáčejí. Vysoko nad námi se tyčí bílé a tmavě červené zdi kláštera.

Začíná se smívat, je čas hledat hotel a taky nějakou cestovku, která nás odveze směr Sikkim nebo Kathmánu. Po hodině nacházíme ve špinavé čínské čtvrti cenově přijatelný hotýlek. Je tu spousta bělochů, ale všichni přes oficiální cestovku. V noci jdeme na procházku. Internet je nedaleko a za pět jüanů za hodinu – poslední možnost zjistit nějaké informace, kudy nejlépe z Číny.

Cesta z Číny pryč

Vstáváme brzy a v následujících hodinách zjišťujeme, jak obtížné je Čínu opustit. Na nádraží nám nechtějí prodat lístky do Jadongu, zkoušíme se ptát po hotelích, získat informace na PSB (public security bureau), vše marné. Dozvídáme se jen to, že přechod Jadong-Sikkim je nejspíš uzavřený.

Majitelka našeho hotelu nám zajistila džíp. Naskýtají se dvě varianty cesty. Buď Sikkim nebo Nepál. Házíme si korunou, vyhrává Sikkim. Vyjíždíme před jedenáctou.

Opouštíme Lhasu po Cestě Přátelství vedoucí ze Lhasy do Kathmánu. Stoupáme po hliněné cestě vzhůru. V průsmyku se motá řada lidiček s nazdobenými jaky. Každý se chce fotit a chce peníze jak za své vyfocení, tak i za focení krajiny. Na druhé straně hory se pod námi modrá velké jezero. Sjíždíme serpentiny až k jeho kraji. Jezero je čisté, jen lehce zčervené vánkem, který do hloubi údolí pronikne. Objíždíme jezero a zvolna stoupáme do hor. Kolem jedné zastavujeme na oběd – náš řidič jde do drahé restaurace. My se uspokojujeme s čínskou instantní polévkou.

Jedeme asi půl hodiny, když slyším typický zvuk. Píchli jsme. Řidič jde výměna celkem od ruky, ještěže máme rezervu. Píchnout podruhé by bylo nemilé. Jedeme asi kilometr a zastavujeme v vesnici. Píchli jsme. Řidič je bezradný a pryč je jeho uhlazenost gentlemana. Kolem se shromažďují vesničané. Chlapi radí, jak opravit kolo a lepší primitivním způsobem gumu. Děti kolem otravují.

Konečně opět vyrážíme a o půl osmé večer přijíždíme do Gyanzé. Vítá nás pohled na v zapadajícím slunci nasvícený klášter na kopci nad městem. Zastavujeme u autoopravný, spravujeme rezervu. Emil sehnal z hotelové recepcie informace: „Do Jadongu je to nějakých 200–300 km, přechod je snad otevřený, nikdo prý ale ním nejedzí.“ Zkusíme pokračovat, možná i nelegálně překročit hranici.

Vyjíždíme kolem osmé, ale už v devět večer jsme zastaveni na check-pointu. Za přepážkou si vojáci v tlustých dlouhých zelených kabátech prohlížejí naše pasy a povolní. Probírají se jimi dlouho, nechávají nás nemilosrdně stát v zimě a průvanu. Po dlouhých minutách uzavírají svá zjištění a ta jsou nepovzbudivá: hraniční pře-

chod je odtud asi 150 km a není otevřený (nemají tam výstupní razítka). Prostě DÁL NÁS NEPUSTÍ!!!

Vracíme se do Gyanzé. Řidič je unavený a chce spát. Dál stejně dnes už nepojede. Přemlouváme řidiče, aby nás odvezl na Nepálské hranice, jinak nezaplatíme. Nakonec souhlasí i jeho manažer v drahém hotelu. Spát ale v drahém hotelu odmítáme. Ptáme se po místnosti, kde můžeme roztáhnout spacáky. Výsledek je více než dobrý. Manažer nás dokonce nechá přespat v apartmá se čtyřmi postelemi a účtovat nám bude jen 40 jüanů na osobu.

Ráno je odjezd v devět. Nasedáme do auta a platíme polovinu dohodnuté částky. 93 km do Xigazé je hladká asfaltka. Projíždíme městem a míříme na Lhazé. Za Lhazé stoupáme vzhůru do průsmyku Jia Tsuo La, do výšky 5220 metrů n.m. Sjíždíme opět do údolí téměř hodinu. Prašná cesta kopíruje svah hor a vede nás dolů. Úspěšně procházíme přes další check-point. V dalším průsmyku zastavujeme a řidič nám ukazuje před námi Mt. Everest. Večeříme v Xigáru [čti: šigar]. Personál v restauraci je neúslušný. Sem už dospěla civilizace.

Další hodiny projíždíme nehostinnou krajinou. „Šišapangma!“ ozývá se řidič a ukazuje doprava. Mhouřím oči a proti slunci nasávám úžasný pohled na jedinou osmitisícovku, která celá leží na území Tibetu. Čtrnáctá nejvyšší hora světa je sice z osmitisícovek nejvyšší, ale svým tvarem specifická, na první pohled rozeznatelná od ostatních hor. Projíždíme přes další pětitisícový průsmyk a kocháme se výhledem na Mt. Everest. Tam už je Nepál.

Úzkou silničkou opět klesáme do nižších nadmořských výšek. Řidič jede zatáčka nezatáčka. Před městečkem Nyalam proděláváme další otravnou kontrolu, kvůli které musíme opustit prostory auta vytopeného živočišným teplem a vstoupit do chladu tibetské noci.

Cesta klesá dál do soutěsky s impozantním názvem Brány Pekelné. Pověstný pekelný úsek s 1800 zatáčkami na úseku 30 kilometrů je vystaven sesuvům půdy a často se dá překonat jen po vlastní ose. Setmělo se téměř úplně. Ani nemrkáme, naše pohledy jsou konsternovány. Úzká cesta klesá v četných zatáčkách a serpentínách. Z jedné strany ční vysoká skála, z druhé pruh s bujnou zelení, stromy, keři. Když se cesta více přiblíží kraji, tak v posledním zbytku světla hltáme pohled na prudkou bystřinu, která hluboko pod námi teče spádem do údolí, přeskakuje kameny a padá v peřejích a vodopádech. Hustý šedý mrak působí, že stojí jen pár metrů nad našimi hlavami a tvoří neproniknutelný strop, neproniknutelnou cestu z Pekla. Je zřetelně tepleji a vlhčeji.

(Pokračování příště)

MUDr. Jolana Müllerová